

Mavi Haliç

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

İ S K İ
İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ

maui haliç

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
İ S K İ
İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ

*Bu ŝehr-i Stanbul ki, bî mîsl ü bahâdır
Bir sengine yekpâre Acem mülkü fedâdır.*

Nedim

İçindekiler

Masal Gibi Haliç	10
Tatlı Bir Nostalji	14
Yılların Problemi.....	16
Yeniden Altın Boynuz'a.....	19
Kokuya ve Çamura Veda	23
Haliç'e Balıklar Geri Geldi.....	30
Haliç Müjdesi ve İSKİ	36
Bir Rüya Gerçekleşiyor	42
Kuzey ve Güney Haliç Projesi Safhaları.....	45
Haliç ve Çevre	62
Kültür ve Sanat Vadisi Haliç	68

Ali Müfit Grtuna
İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Yeni ehresi ile Altın Boynuz, İstanbul İçin Bir Gurur Kaynağıdır

Saygıdeğer İstanbullular,

Yönetime geldiğimizden bu yana daha güzel bir İstanbul için çalışıyoruz.

Kentimizin sorunlarını zmekteki kararlılığımızı Haliç için de sürdürüyoruz. Bu konuda geldiğimiz noktaya birkaç yıl öncesine kadar imknsız gözüyle bakılıyordu. Şimdi Altın Boynuz, büyük ölçüde temizlenmiş durumda. Haliç, atıksulardan arındırıldı. Böylece İstanbul Boğazi ile Marmara Denizi de büyük bir probleminden kurtulmuş oldu. Eski kokular ve görüntülerden uzaklaşan Haliç, mavi ile yeşilin buluştuğu, renk renk çiçeklerin atığı bir mekn olarak eski güzelliğine kavuşuyor. Eskisinden daha güzel olacağına da yürekten inanıyorum.

Muazzam Haliç evre Projesi bittiğinde bir rüyayı gerçekleştirmiş olacağız. Bir zamanlar kültür, eğlence ve gezi meknı olan, her göreni kendisine bağlamayı başarmış Haliç, özlediği günlerine dönmüş olacak. Projemizin bir parçası olan Feshane Binasından sonra Stlce Kültür Merkezi ile ilgili çalışmalarımız tamamlandığında burası, Türkiye'nin en büyük kültür ve kongre merkezi haline gelecek. Yine Haliç sahilinde oluşturacağımız minyatür Türkiye maketi, kente ayrı bir renk katacak. Yeni ehresi ile Altın Boynuz, olimpiyatların en güçlü aday kentlerinden biri olan İstanbul için bir gurur kaynağı olacak.

Bu büyük rüyada buluşmak dileğiyle saygılarımı sunarım.

Haliç İstanbul'a Kazandırıldı

İstanbul gibi bir büyük megapolün ortasında, Haliç gibi bir tabiat harikasının, böylesine bir kirlenmeye maruz kalması herkes gibi, bizi de rahatsız etmekte idi. Nitekim bu sebeple, bütün ekibimiz, böylesine önemli bir projeyi hayata geçirme fırsatını yakalamak için, özveriyle ve farklı bir heyecanla işe hazırlandılar.

Üniversitelerle, yerli ve yabancı uzmanlarla işbirliği yapıldı. Mevcut tarama ve taşıma teknikleri incelendi. Ve, İstanbul ve Haliç çamuru için en uygun metodun geliştirilmesi amaçlandı. Birkaç ay süren bu heyecanlı çalışma sonunda Haliç ıslah çalışması için, çamuru boru hattı ile inşa edilecek bir çamur barajına iletmek en uygun olanıydı. Bu alternatif İstanbulluyu rahatsız etmeden, çevreye zarar vermeden kısa bir sürede gerçekleşti.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi, İSKİ ve diğer altyapı kuruluşlarının projeye pozitif bakmaları, projenin beklenenin üzerinde bir başarı ile planlanan süresinden çok önce tamamlanmasını sağlamıştır. Burada, projeye tüm emeği geçen herkese çok teşekkür etmek isteriz.

Bundan sonra hepimize düşen görev, Haliç'teki çalışmaları devam ettirerek, bölgenin İstanbul'a kazandırılması için elimizden geleni yapmak, yapıları korumak, daima daha iyiye, daha güzele doğru yürümektir.

Saygılarımla.

*Prof. Dr Adem Baştürk
İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri*

Prof. Dr. Veysel Eroğlu
İSKİ Genel Müdürü

Haliç Nefes Alıyor

Değerli İstanbullular,

Son yüzyılda gittikçe artan nüfusunun etkisiyle İstanbul'un maalesef pek çok yerleri ihmal edilmiş ve buna bigane kalınmıştır. Yıllarca bataklık haline gelmesine göz yumulan Haliç'i kurtarma görevini üstlenmek bizler için büyük bir gurur vesilesi olmuştur.

1995 yılından bu yana her yıl için hedefler belirledik. 1997 ise "Haliç Yılı" ilan edilmişti. Bu hedefe ulaşmak için, Haliç'i çamurdan arındırmak, tıpkı yıllar öncesindeki gibi pırıltısına, mavisine kavuşturmak için gerekli bütün araştırmalar yapıldıktan sonra çalışmalara başlandı. Kısa bir sürede alınan güzel neticeler herkes tarafından görüldü. Haliç'in çirkin görüntüsü ve dayanılmaz kokusu artık İstanbulluları rahatsız etmiyor.

İki kıtayı birbirine bağlayan bu müstesna şehrin hakettiği güzelliği Haliç'le geri alabilmesi için İSKİ olarak her zaman fedakar bir surette çalıştık. Haliç canlanmıştır. Suyun içindeki oksijen miktarı yeterli seviyeye ulaşmıştır. Böylece pek çok balık çeşidi de Haliç'imize geri dönmüştür.

Haliç'in suyu temizlenirken çevresinin düzenlenmesi, bu bölgede yapılan faaliyetlerin temposunu da hızlandırmıştır. Daha güzel bir İstanbul için bu büyük problemin ortadan kaldırılması şehir tarihinde önemli bir adımdır.

Yeni binyıla İstanbul, su meselesini halletmiş, atıksularını arıtmadan geçirmiş, su kaynaklarını koruma altına almış, denizlerini, kıyılarını atıksulardan arındırmış, yeşil çevre, mavi deniz ve temiz hava ile giriyor.

"Muazzam Haliç Çevre Projesi"nin İstanbul'a ve sizlere hayırlı olmasını diliyorum.

Haliç Ve Haliç Belediyeler Birliği

Haliç vahim bir durumdaydı. 1994 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İSKİ, "Haliç Çevre Projesi" ni çok acil olarak devreye aldı. Aşama aşama çalışmalar ilerledi. Bu safhalar; "Etüd ve proje safhası, çevre düzenleme safhası, çevre düzenleme safhası ve nihayet turizm, kültürü, sanat ve rekreasyon vadisi olarak tanzimi safhasıdır".

Bu muazzam çalışmalara çeşitli üniversitelerden 32 Öğretim üyesi katıldı. 5 milyon metreküp çamur tarandı. 18 ay gibi kısa sürede ıslâh çalışmaları bitti. Taranan çamurlar taş ocaklarına deşarj edildi. 180 bin metrekare'yi bulan çamur dolu ocaklar kapatıldı. Yeşillendirildi ve ağaçlandırıldı.

Haliç'in kuzeyinden güneyine, doğusundan batısına adeta her santimetrekaresi elden geçirildi. Sanki bir düş halini alan Haliç'in temizlenmesi gerçeğe dönüştü. Artık Haliç'e hayat geri döndü. Yeşillenen kıyı şeridi, oynaşan Haliç'in suları, İstanbul'da ki o müthiş değişimi müjdeledi. Tarih yeniden canlandı ve eski misyonunu adeta Haliç yeniden üstlendi.

Haliç temizlendi artık. Haliç deniz kokuyor, Haliç'te artık balık tutuluyor. Feshane Festival Merkezi Kültürel aktivitelere merkezlik ediyor. Sütlüce mezbahası hızla uluslararası kongre merkezi olacağı güne koşuyor. Kadınlara özel kütüphane hizmetini sürdürüyor. İlk Sanayi Müzesi Haliç'te ilgililerini bekliyor. Yeni inşa olunan Piyerloti Tesisleri şehir tutkunlarına "merhaba" diyor. Balat'ta, Eyüpsultan'da, Sadabat'ta, Kağıthane'de müthiş bir heyecan devam edip gidiyor.

"Haliç Belediyeler Birliği" fikri İstanbul'un ve Haliç'imizdeki bu müsbet gelişmeler devam ederken doğdu. İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İSKİ başta olmak üzere, Eyüp, Fatih, Eminönü, Beyoğlu ve Kağıthane Belediyelerinin katılımı ile 30.10.2000 yılında birlik resmen kuruldu.

Ahmet Genç
Eyüp Belediye Başkanı

Kadir Topbaş
Beyoğlu Belediye Başkanı

Lütfi Kibiroğlu
Eminönü Belediye Başkanı

Eşref Albayrak
Fatih Belediye Başkanı

Arif Calban
Kağıthane Belediye Başkanı

Merkezi Eyüp'te bulunan ve dönem başkanlığı yürütmüş olduğum "Haliç Belediyeler Birliği";

Tarihi ve kültürüyle, Piyerloti'siyle turizmi ve doğal yapısıyla İstanbul için batılılar için bir cazibe merkezi olan bu havzada gelecek nesillere aktarılacak üzere bir kültür ihyası çalışmaları başlatmıştır.

Ümit ediyorum ki "Haliç Belediyeler Birliği" üyesi belediyelerimiz, 21. yüzyıla girerken bu yüzyıla damgasını vuracak bir projeksiyon sunacaktır.

Bu hedeflerimizin gerçekleşmesinde üye belediyelerimizin ortaya koyacağı, performans kadar, İstanbul Büyükşehir Belediyemizin de desteğine ihtiyaç duymaktayız.

Güzel İstanbul'umuza ve Altın Boynuz Haliç'imize tarihi bir hizmet sunan, bununla da gönüllerde taht kuran İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanımız'a ve İSKİ Genel Müdürümüz'e, "Haliç Belediyeler Birliği" adına minnet ve şükranlarımı sunuyorum.

Haliç'te balık tutmak, spor yapmak, yüzmek ve dahası Haliç'i seyretmek, Haliç'i koklamak artık mümkün ve ayrıcalıklı.

İnşallah daha güzel günlere diyoruz.

*Ahmet Genç
Eyüp Belediye Başkanı*

Haliç'te yapılanlar

Çoğu proje aşamasında kalan veya uygulansa da sürekliliğini koruyamayan çalışmalar yüzünden günden güne büyüyen bu soruna, yönetimimiz Haliç Çevre Projesiyle son noktayı koydu.

Bu proje için geniş çapta araştırmalar yapıldı. Üzerinde büyük hassasiyetle durduğumuz bu projenin uygulanmasında da aynı hassasiyeti gösterdik. Herkesin "Kurtarılamaz" dediği Haliç'i kurtarmak için var gücümüzle çalıştık. Proje uygulamaya konulur konulmaz, olumlu neticeler alınmaya başlandı.

Artık Haliç İstanbulluları ne görüntüsüyle, ne de kokusuyla rahatsız ediyor. Herkese hitap eden, gezi, eğlence ve kültür merkezleriyle donatılmış bir bölgeye dönüşüyor.

Gerçekleşen bu rüyanın İstanbullulara hayırlı olmasını diliyorum.

*Prof. Dr. Mustafa Öztürk
İstanbul Büyükşehir Belediyesi
Çevre Koruma ve Geliştirme Daire Başkanı*

*Bulabildinse ey yolcu yerini
Hepsinin alnında, altından bir ay,
Seyret İstanbul'un camilerini.
Minare minare, kubbe kubbe say!*

Arif Nihat Asya

MASAL GİBİ HALIÇ

*A*ltın Boynuz olarak adlandırılan
Haliç, dillere destan güzelliği ile yaklaşık
2500 yıl önce balık yuvasıydı. Neredeyse elle
tutulacak kadar çok balığın bulunduğu Haliç,
halkın yegâne geçim kaynağıydı.

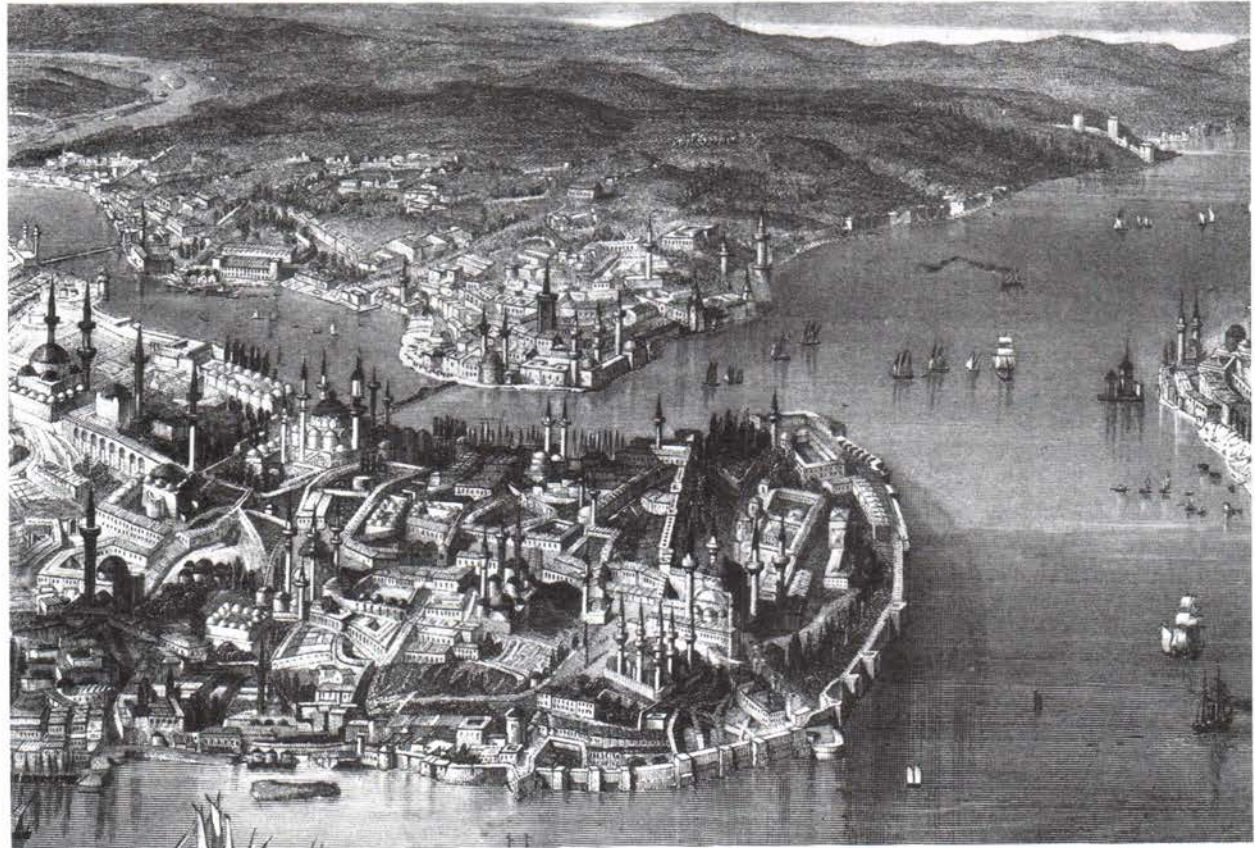

Haliç'te köprü (W. Bartlett)

Antikçağdan beri Altın Boynuz olarak adlandırılıyordu Haliç. Dillere destan güzelliği, binlerce yıl öncesine dayanıyordu. Bugün inanmak zor olsa da, yaklaşık 2500 yıl önce Haliç, balık yuvasıydı. Neredeyse elle tutulacak kadar çok balığın bulunduğu Altın Boynuz, kent halkının yegâne geçim kaynağı haline gelmişti.

Bizans döneminde ise kentin savunmasında büyük rol oynayacak bir yerin farkına varıldı. Dünyanın en gözde kenti olan İstanbul, doğal bir limana da sahipti. Burada gemiler rahatlıkla düşman saldırılarından korunabiliyordu. Haliç'in girişini Bizanslıların zincirle kapatmalarından sonra İstanbul, alınamayan kent olarak addedilmeye başlanmıştı.

Ancak Bizanslıların önem vermediği, henüz 21 yaşında olan Osmanlı padişahı Fatih Sultan Mehmed, bu zinciri azmi ve zekâsıyla geçmeyi başardı. Gemileri kızaklarla karadan yürüterek Haliç'e indirdi. Böylece Altın Boynuz için yeni bir dönem başlamış oldu.

Eyüp sirtlarından İstanbul (Schrans ve Sebatier - Atatürk Kütüphanesi)

Osmanlı döneminde de donanmaya barınaklık eden Haliç'e tersaneler inşa edildi. Galata çevresindeki gayrimüslimlerin burada kalarak ticaret yapmalarına devam etme izni verilmedi ve burası zamanla büyük bir ticaret merkezi haline geldi. Haliç kıyıları, sayfiye yeri olarak rağbet görmeye başladı. Lale Devrinde bu cennet köşesi, büyük bir ihtişama sahne oldu. Sadabad ve Alibey Derelerinde şiirlere, şarkılara konu olmuş pek çok eğlence düzenlendi.

Kısacası tarih boyunca pek çok macera geçti başından Altın Boynuz'un. Çağlar boyu güzelliğini koruyagelen Haliç, sadece bir yüzyılda çok şey yitirdi kendisinden.

Haliç'in girişi, taşbaskı (E. Flandin)

Eyüp'ten Haliç'e bakış ve kervancılar (A.I. Melling 1819)

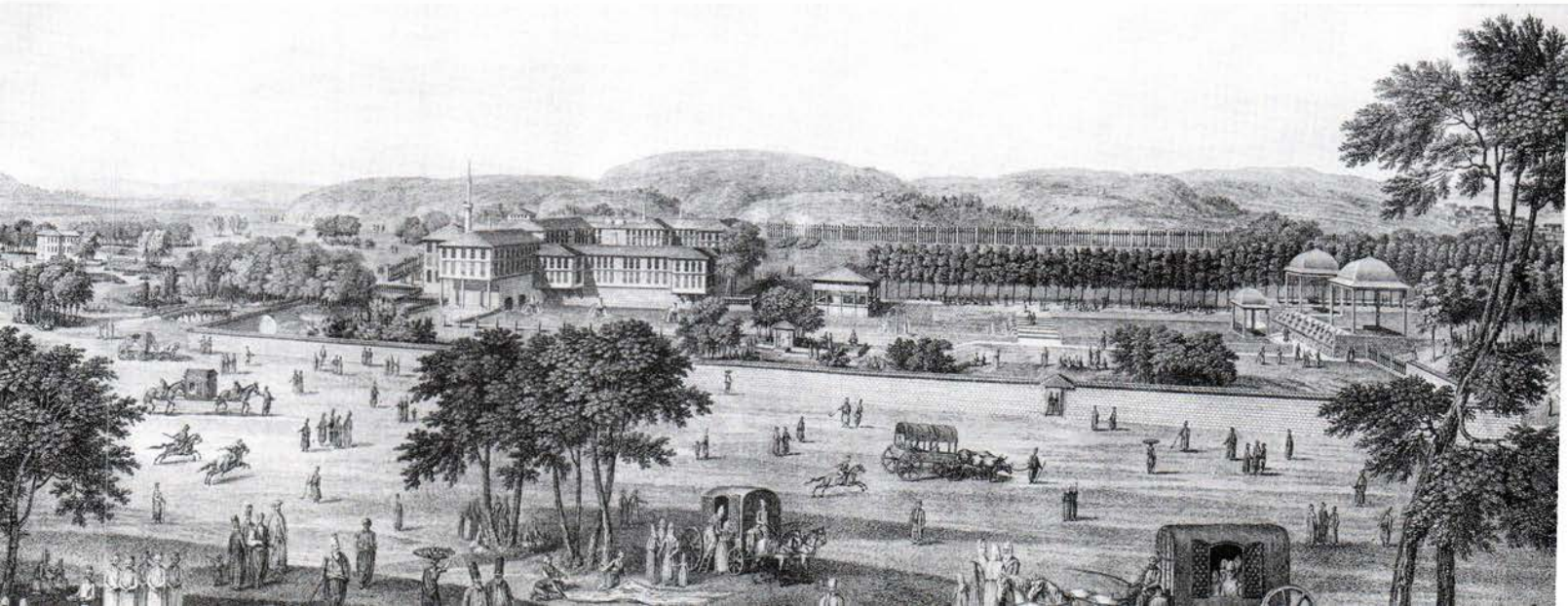
Haliç'in Jeomorfolojik Yapısı

Haliç, Boğaza eklenmiş boynuz biçiminde hafif bir yay oluşturmaktadır. Uzunluğu 8 km, genişliği ise 200 m (Eyüp-Hasköy) ile 700 m (Kasımpaşa önleri) arasında değişmektedir. Yukarı kesiminde azalan derinlik, Boğaza yaklaşık 40 metreyi, Galata Köprüsünün altında da 50 metreyi geçmektedir.

13

Haliç, İstanbul paleozoik kütlelerini örten neojen üzerinde epijenik olarak ve büyük bir ihtimalle genç tektonik hatlar doğrultusunda kurulmuş olan Alibey ve Kağıthane Derelerinin deniz altındaki bir uzantısıdır. Bu uzantı, yaklaşık 25 bin yıl önceki son buzullaşma döneminde alçalan deniz seviyesine göre oyulmuş gömük vadilerin ortak aşağı çığırının, buzul dönemi sonrasında yaklaşık 7 bin yıl önce deniz seviyesinin yükselmesiyle Boğazla birlikte sular altında kalmış, böylece bir koy oluşmuştur.

Kağıthane (A.I. Melling 1819)

TATLI BİR NOSTALJİ

*Vapurla köprüden gelen ve vapura
binerek Eyüp'ten köprüye gidecek yolcular
seyredilirdi. Vapurdan, kıyıların hangi
noktasından bakılsa balıkları yüzerken
görürdünüz.*

*Sular o kadar temizdi ki yüzme ve yağlı direk
yarışları yapılır, teknenin yağlı direğinden
denize düşenler heyecan yaratırdı.*

Haliç'in güzelliği 20. yüzyılın başlarında son bulur. Rakım Ziyaoğlu, bu hazin öyküyü dile getirirken, Haliç'in son zamanlardaki görüntüsünün sebeplerini daha iyi anlıyoruz.

"1900'lü yıllarda suları tertemizdi. Rüzgar estiğinde küçük dalgalar beyaz, gemi gittiğinde pervanelerin köpükleri beyazdı. Eyüp İskelesinden kalkan şirket vapurları Kağıthane İskelesine yanaşırdı. Yaz mevsiminde Kağıthane Köprüsünden sefere başlayan vapurların son iskeleleriydi. Ayrıca çatana denilen küçük tekneler de işlerdi. Fakat halk, sefalı olsun diye tenteli sandalları, kayıkları, çifteleri, açık pazar kayıklarını yeğlerlerdi. Eyüp İskelesi terminal görünümünde idi. İki yanında Defterdar, Akarçeşme, Tabakhane, öteki yanında Bahariye, Gümüşsuyu, karşıda Söğütözü, Karaağaç sırtları da yemyeşildi.

1955'lerde Bahariye ve Bostan İskelesi kıyılarında da kıyı piyasası yapılırdı. Eyüp-Tersane-Defterdar arasında cadde piyasası yapılırken eski kışanin bulunduğu İplikhane meydanında gezilir, koşulur, kız çocukları ip atlardı. Eyüp ve Bostan İskelesi saçakları ahşap, tabanları tahta döşemeli çayhanelerde kuzeyden püfür püfür esen rüzgara karşı kahve içilirdi. Vapurla köprüden gelen ve vapura binerek Eyüp'ten köprüye gidecek

yolcular seyredilirdi. Vapurdan, kıyıların hangi noktasından bakılsa balıkları yüzerken görürdünüz.

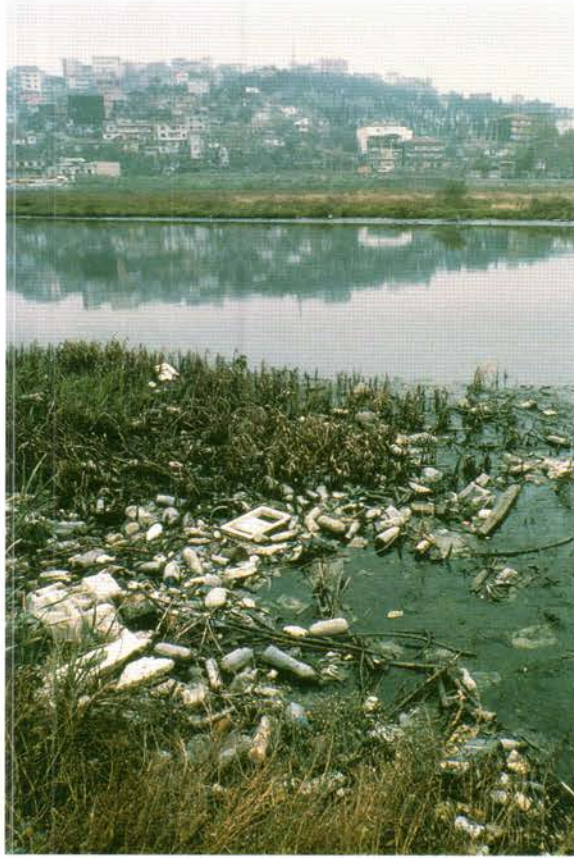
Sular o kadar temizdi ki yüzme ve yağlı direk yarışları yapılır, teknenin yağlı direğinden denize düşenler heyecan yaratırdı. 1920'li yıllarda Reşadiye İlkokulu rıhtımlarından (şimdi Eyüp Lisesi) Haliç sularına balıkçılık daldığımız gözümüzün önündedir. Hele 1927 yılı Temmuzunun ilk günlerinde bir akşam üstüne ait mutlu bir hatıram vardı ki, ömrümce hâlâ içim sızlayarak hatırlar dururum, gözlerim yaşarır. Çünkü Haliç kıyılarına hem halk, hem belediyece titizlikle bakılırdı. Denizde biri Kasımpaşa - Cibali, öteki Hasköy - Balat ve daha ilerisinde duran, sık sık alan değiştiren döner kavalı "tarak gemileri" vardı. Bunlar aralıksız Haliç'i tararlar, toplanan çamurları yanlardaki mavnalara doldururlar ve Marmara açıklarına boşaltırlardı. Bazı meraklılar çamur içinde öte beri, antik eşya bulunduğunu söylerlerdi. 1940'lardan sonra giderek artan gemileri görünmez oldu. Kıyılar, aralıklar kayboldu. 1950'lerde sanayi ruhsatları, atölyeleri, fabrikaları, kalafatları, tezgahları üstüste, boylu boyunca çevreyi doldurdu. Tuğla harmanları, taş ocakları Bahariye ile Kağıthane'ye kadar uzandı. Rami'den Oluklu Bayır'dan, Kırkağaçtan, yamaçlardan çeşitli artıklar Haliç sularına aktı, aktı ve suların altı gibi üstü de görünmez oldu."

YILLARIN PROBLEMİ

*G*eçmiş yıllarda şehir planlarının yanlış yapılması, Haliç çevresinin bir sanayi bölgesi haline dönmesine sebep oldu. Altın Boynuz, kısa sürede sanayileşmeden nasibini alarak kirlenmeye başladı. Yapılan bu hatadan geri dönülemezince, Haliç'i kurtarmak için çözüm arayışlarına girildi. Ancak bulunan çözümlerin hiçbirisi uygulanamadı.

Haliç, yüzyıllar boyunca İstanbul'un en güzel mesire ve eğlence olma özelliğini sürdürdü. Ancak sanayileşme ile birlikte Haliç'in çehresi yavaş yavaş değişmeye başladı. 1940'lı yıllarda şehir planlarının yanlış yapılması, Haliç çevresinin bir sanayi bölgesi haline dönmesine sebep oldu. Altın Boynuz, kısa sürede sanayileşmeden nasibini alarak kirlenmeye başladı. Yapılan bu hatadan geri dönülemezince, Haliç'i kurtarmak için çözüm arayışlarına girildi. Ancak bulunan çözümlerin hiçbiri uygulanamadı. Haliç, kirlenmeye devam ediyordu.

Çok değil, birkaç yıl öncesine kadar Haliç'in bir metropole yakışmayan görüntüsünden, kötü kokusundan bir gün kurtulmuş olacağına inanmak çok güçlü. Çoğu kişi bu bayalın biçbir zaman gerçekleşmeyeceğini düşünüyordu. Ama İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile İSKİ'nin planlı bareket etmeleri ve projeleri uygulamadaki kararlılıklarıyla bir bayal gerçekleşiyor, İstanbul kent bayatı için yeni bir dönem başlıyordu.

Dünyada İlk Çevre Yönetimi Fatih Dönemindeydi

Haliç ile ilgili bilinen ilk çalışma, İstanbul'un fethini takiben Fatih Sultan Mehmet'in emriyle yapıldı. Sultan Fatih döneminde, erozyon sonucu Haliç'in dolmasını önlemek üzere Kağıthane sırtları ağaçlandırılmış ve ziraat yapılması yasaklanmıştı. Ayrıca Haliç tabanından alınan alüvyonlu çamuru kullanan seramik imalatçıları vergiden muaf tutulmuştu. Sultan Fatih tarafından Haliç'i korumak üzere uygulamaya konan bu tedbirler, dünyada bilinen ilk çevre yönetimi planı olarak gösterilmektedir.

Sultan Fatih tarafından başlatılan bu çevre korumacı yönetim anlayışı daha sonra terkedilerek Haliç bölgesi plansız yerleşim ve sanayiye açılmıştı. Geçen yüzyılın başından itibaren 1985 yılına kadar Haliç sahilleri ve yakın çevresinde 700 civarında sanayi tesisi ile 2000'den fazla işyeri kurulmuş, Haliç'in her iki yakasındaki plansız yapılaşma sonucu tabii çevre tahrip edilmişti.

Haliç kıyıları son yüzyılda zehirli atıksular boşaltan sanayi kuruluşları ve altyapısı bulunmayan konutlarla işgal edildi. Kıyı boyunca ilkel bitki örtüsünün yok edilmesi sonucunda yamaçlarda ve özellikle Alibey ve Kağıthane Derelerinin havzalarında erozyon artarak, Haliç'in kirlilikle birlikte sığlaşan ve canlılığını yitiren bir su kütlesi haline dönüşmesine sebep olmuştu.

Yılda 263.000 m³ katı maddenin Haliç'e taşındığı ve böylece Haliç'in tabanında her yıl 10 cm kalınlığında bir çamur tabakası oluştuğu araştırmaların çarpıcı bir sonucu olarak karşımıza çıktı. Canlılığını neredeyse tamamen yitirmiş bu su kütlesinde oksijen büyük ölçüde azalmıştı.

Haliç'in eski günlerine kavuşturulması için, yaklaşık son 40 yıl içinde çeşitli öneriler, çalışmalar gerçekleşti. Projeler incelendiğinde uygulamalarda, zaman içinde gelişen teknolojiye dayanarak da görülüyordu. Ancak planlı bir çalışma sistemi oturtulamadığı için bu çalışmalardan istenen sonuç alınamayacaktı.

1984 yılında mahalli idarelerin yetki ve imkanlarında sağlanan kısmi iyileştirmeler neticesinde Büyükşehirlerin Kuruluşu ve ISKI Kanununun sağladığı imkanlarla, Haliç ve çevresindeki sanayi tesisleri faaliyetleri durdurularak 1985-1986 yıllarında başka yerlere nakledilmişti. Daha sonra 1988 yılında Camp-Tekser Konsorsiyumunca hazırlanan İstanbul Atıksu Kanalizasyon ve Arıtma Sistemi Master Planı çerçevesinde Güney Haliç Kollektörleri ile Yenikapı Atıksu Arıtma Tesisi açılarak, Fatih ve Eminönü bölgelerinden Haliç'e gelen atıksu deşarjları kısmen önlenmişti. 1988 yılında işletmeye alınan bu tesisler, gerekli yan bağlantılar ve kollektörler zamanında yapılmadığı için 1955 yılına kadar ancak %10 kapasite ile hizmet vermişti. Bu dönemde Haliç'e karşı (Kasımpaşa) sahillerden gelen kirliliği önleyecek olan Kuzey Haliç Kollektör Tünel sistemi ile Baltalımanlı Atıksu Arıtma Tesisi ise bir türlü tamamlanamamıştı. Böylece Haliç yine kirletilmeye devam edilmiş ve Haliç Köprüsü genişletme inşaatı dolayısıyla köprü ayaklarından çıkan kazı toprağı ve çamurların da boşaltılması ile bir zamanların Altın Boynuz'u olan bu eşsiz tabiat harikasında derinlik Haliç köprüsü ile Silahtar arasında yarım metrenin altına kadar düşmüş, dayanılmaz koku yayan korkunç bir bataklık halini almıştı.

1994 yılından sonra İstanbul Büyükşehir Belediyesi ISKI bünyesinde konu ciddiyetle yeniden ele alındı. Daha önce hazırlanmış projeler, yapılmış çalışmalar dikkatle gözden geçirildi. Yeni çözüm arayışlarına başlandı. Haliç için pek çok alternatif sunuldu.

Haliç Islah Projesi Alternatifleri

Projede Haliç dip çamurunun nihai bertaraf ortamı için, denizde ve karada depolama olmak üzere başlıca iki ana alternatif dikkate alınmıştı. Bu iki esas alternatif, ilave alt seçenekler de teşkil edilerek maliyet, uygulanabilirlik, çevresel etkiler ve İstanbul halkının muhtemel tepkileri ışığında değerlendirilmişti. Haliç Islah Projesi için düşünülen alternatifler:

1. Haliç Dip Çamurlarının Karada Depolanması

- Taranacak dip çamurun Haliç kenarında inşa edilecek çamur lagünlerinde suyu alındıktan sonra kamyonlarla 40 km mesafedeki Kemerburgaz'da terkedilmiş kömür ocaklarında depolanması,
- Dip çamurun özel pompa ve basınçlı boru hattı ile 40 km mesafedeki aynı kömür ocaklarına iletilmesi,
- Dip çamurun suyu alındıktan sonra Halkalı ve Kemerburgaz (Hasdal) çöp depo sahası üzerinde örtü tabakası olarak kullanılması,
- Dip çamurun Haliç'e 9 km mesafedeki Küçükköy Cebeci taş ocaklarında teşkil edilecek çamur barajına kamyon ve basınçlı boru hattı ile nakli (Bu alternatif Cebeci taş ocaklarının mülkiyetinin İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne geçmesi üzerine ihale safhasında gündeme gelmiştir.)

2. Haliç Dip Çamurlarının Denizde Depolanması

- Karadeniz'in 200 metreden derin kısmında depolanması,
- Marmara'da belirlenecek bir yerde depolanması,
- Haliç'in Kasımpaşa açıklarındaki derinliği 25 metreyi geçen çukurda kontrollü depolama.

Fizibilite çalışmalarında çevre etkileri ve İstanbul halkının muhtemel menfi tepkileri dikkate alınarak, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Yönetimi çamuru karada depolamayı öngören 1.d. alternatifinin uygulanmasını kararlaştırmıştı.

YENİDEN ALTIN BOYNUZ'A

Yapılan muhteşem çevre koruma çalışmaları, Haliç'in yeniden hayata dönmesini sağladı. Tamamen bir bataklık haline gelmiş olan Haliç'in tabanı her sene 10 cm çamur tabakası ile kaplanıyordu. Su derinliği Sütlüce-Eyüp çizgisinden itibaren 0-0,50 m arasında değişmekteydi.

Pierre Loti'den Haliç
(G. Berggren-1900)

Düşünülen çözüm, bilim heyetlerinin önerdiği çözümler içerisinde uygulanması en kolay, en pratik olanıydı. Çevreye zarar verilmeden 5 milyon m³ çamur bertaraf edilmiş olacaktı. Yalnız dikkat edilmesi gereken bir husus vardı. Su sirkülasyonunun azalması sebebiyle biriken çamurlar kaldırılırken, Haliç'te yer alan ve varlığı çok eskilere dayanan tarihi adacıklara zarar verilmeyecekti. Bu adacıklar, Haliç'i temizleme işlemi bittikten sonra peyzaj mimarları gözetiminde yeniden düzenlenecek ve Haliç'i güzelleştiren

unsurlardan biri olacaktı.

İstanbul Teknik Üniversitesi, Yıldız Teknik Üniversitesi, Gebze Yüksek Teknoloji Enstitüsü Çevre Mühendisliği ile yapılan bilimsel çalışmalar sonucunda, bu çözüm uygulandığı takdirde sorunun çözüleceği kanaatine varıldı. Kuzey Haliç Kollektörlerinin bir an önce bitirilip faaliyete geçirilmesiyle, Haliç'in kirlenmesine sebep olan atıksu akışı engellenecekti. Böylece Haliç'te balıkların yaşayabilmesi için gerekli şartlar oluşmuş olacaktı.

Haliç'in bataklık bali (1996)

Haliç'i Islah Hedefleri

- Haliç içinde Balat-Hasköy ile Alibeyköy-Silahtar arasındaki bölgede 4 m ile 5 m derinliğe ulaşana kadar, dip çamurunun taranması,
- Çamur için depo sahaları inşa edilmesi,
- Taranan çamurun Haliç'e 7 km. kadar uzaklıktaki depo sahalarına nakli,
- Depo sahalarında çamur içindeki suyun fiziksel yöntemler ile ayrılması,
- Çamur depolanan sahaların ve Haliç çevresinin ıslahının yapılması şeklindeydi.

Temiz Haliç'e Adım Adım

Haliç içinden çıkartılacak çamurun, Haliç kıyısında 250.000 m²'lik alanda yapılacak yapay havuzlarda depolanması ve bu depolama sonrası kamyonlar ile taşınması öngörülmüştü. Bahsi edilen yöntem ile, Haliç kıyısında 250.000 m²'lik bir alanda çamurun dinlendirilmesi görüntü ve koku kirliliğine yol açabileceği gibi, bu alanların emniyetinin sağlanması da büyük bir sorun olacaktı. Ayrıca yapay havuzların inşa edilmesi, ve çamurun gemilerden havuzlara, havuzlardan tekrar kamyonlara aktarılması işlemleri projenin maliyetini arttıracaktır. Çamurun kamyonlar ile taşınması düşünüldüğünde, Haliç içinden malzemeyi katı miktarda en yüksek seviyede çıkarmak gerekecek ve bu işlem için, dünyada sadece kum veya çakıl taramasında kullanılan kovalı tip tarama gemilerinin kullanılması gerekecekti. Kovalı gemiler ile yapılan tarama sırasında, dip çamurun bir kısmının akıntılar ile Boğaza sürüklenmesi önlenecekti. Kovalı gemiler ile çıkarılan çamur hava ile temasta olduğundan hem koku hem de çevre kirliliği artmış olacaktı.

21

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Tarafından Yürütülen Diğer Çalışmalar

Bugün başta gösterilen hedeflerin hemen hemen hepsine ulaşılmış, hatta daha ötesine geçilmiştir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından yürütülmekte olan çalışmalar sadece Haliç sularını kapsamıyor. Haliç geniş çevresiyle birlikte düşünülüyor. Amaç yalnızca bugünün sorunlarını çözmek değil, dünden kalan geleceğe uzanan problemlerin kalıcı ve sağlıklı biçimde ortadan kaldırılmasıdır. Çalışmalar şu ana başlıklar altında toplanmıştır:

1. Kuzey Haliç Kollektörleri ve Tünelleri
2. Baltalıman Atıksu Tasfiye Tesisi
3. Tasfiye Tesisi ile Deniz Arası Kara Hattı ve Dere Islahı
4. Baltalıman Enerji Nakil Hattı
5. Alibeyköy Kollektörü, Silahtarağa Atıksu Terfi Merkezi
6. Kağıthane Kollektörü
7. Kuzey Haliç Tali Kollektörleri
8. İstimlak İşleri
9. Kağıthane Deresi Islahı
10. Sadabad'ın Tanzimi
11. Haliç'in Taranması

Haliç adacıklarının eski bali (1996)

Bataklıktan Berrak Görüntüye

Yakın bir zaman öncesine kadar Haliç'in memba tarafı dolmuş, Valide Sultan Köprüsü ile Eyüp Sultan Camii arasında su derinliği yer yer yarım metrenin altına kadar düşmüş, sandalların bile yol alamadığı bir hale gelmişti. Bazı yerlerde ise kara parçaları oluşmuştu. Velhasıl Haliç bu haliyle bir bataklık görünümündeydi.

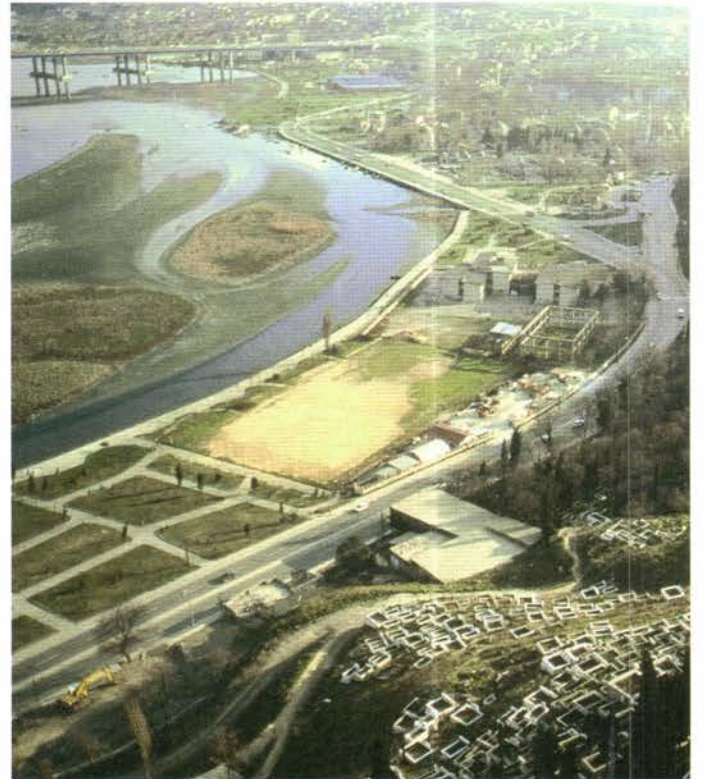
Alibey ve Kağıthane Derelerinin taban kotları Haliç'in memba kısmındaki taban kotunun altında kaldığından derelerden sağlıklı su akışı gerçekleşememekteydi. Yağmurlu havalarda su taşkınları felaketlere sebep oluyordu.

Haliç'te kirlenme yüzünden canlı hayat olmadığı gibi, etrafı mezbelelik halindeydi. Anaerobik çürüme yüzünden ortaya çıkan pis koku kilometrelerce mesafeden insanları rahatsız ederdi.

Haliç'in pis kokusu ile çirkin görünümünün giderilmesi, Alibey ve Kağıthane Derelerine sağlıklı bir akış sağlanması, deniz vasıtaları ile Boğazdan Alibey ve Kağıthane Derelerine kadar ulaşılabilmesinin yanı sıra Haliç'in ve çevresinin yeniden düzenlenmesi, geçmişteki tarihi ve kültürel özelliğinin geri kazandırılabilmesi gayesi ile İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İSKİ tarafından "Haliç Muhteşem Çevre Projesi" başlatıldı.

Haliç temizleme çalışmalarından görüntüler (1997)

KOKUYA VE ÇAMURA VEDA

*Ç*aliş Islah Projesi için 10 Ocak

1997 tarihinde işe başlandı. Çok kapsamlı olmasına rağmen özverili çalışmalarla 18 ay gibi kısa bir zamana sığdırılan proje, 1998 yazında tamamlandı.

Etüt ve Projelendirmede mevcut durum tespiti, su kalitesi, çamur miktar ve özellikleri gibi durum tespiti yapıldı. Alınan verilerle en uygun tarama ve çamur ileme teknolojileri belirlendi. Haliç'i çepeçevre kuşatan Kuzey ve Güney Haliç atıksu toplama ve uzaklaştırma tesislerinin, dere ıslahları, çevre tanzimi ile alakalı yatırımların projeleri hazırlandı ve her biri ayrı ayrı ihale edildi.

Haliç çamuru Valide Sultan Köprüsü civarında 5 metre Sötlüce'nin mansabında ise en az 4 metre derinliğe kadar tarandı. Taranan çamurun Haliç'in çok yakınındaki Alibeyköy'deki taş ocaklarına pompalanması ile depolanması planlandı.

Haliç'te büyük çaplı dip taraması ve tarama sonrası su kalitesinin iyileştirilmesi çalışmaları sırasında çıkacak çevresel etkiler ve alınacak tedbirler içinde, İTÜ ve Gebze İleri Teknoloji Enstitüsü tarafından "Haliç İslah Projesi Çevresel Etki Değerlendirme Raporu" hazırlandı.

"Haliç İslahının Biyolojik Etkileri" ise İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri Enstitüsünce hazırlanan raporla belirlendi.

Tarama gemisi çalışırken (1997)

Eyüp açıklarında tarama gemisi çalışırken (1997)

5 Tarama Gemisi Çalıştı

Tarama işlemleri için, biri Amerika, biri Hollanda ve diğer ikisi yerli imalat 4 adet kesici kafalı emici tarama teknesi ve 1 adet Amerika yapımı auger tip tarama teknesi hazırlandı. Haliç mevcut derinliğinin kimi yerlerde 10 cm'e kadar düşmesi sebebi ile kurulma ve deneme çalışmaları büyük güçlükler ile tamamlanabildi.

Haliç Islah Projesi için 10 Ocak 1997 tarihinde işe başlandı. Çok kapsamlı olmasına rağmen özverili çalışmalarla 18 ay gibi kısa bir zamana sığdırılan proje, 1998 yılının yazında tamamlandı.

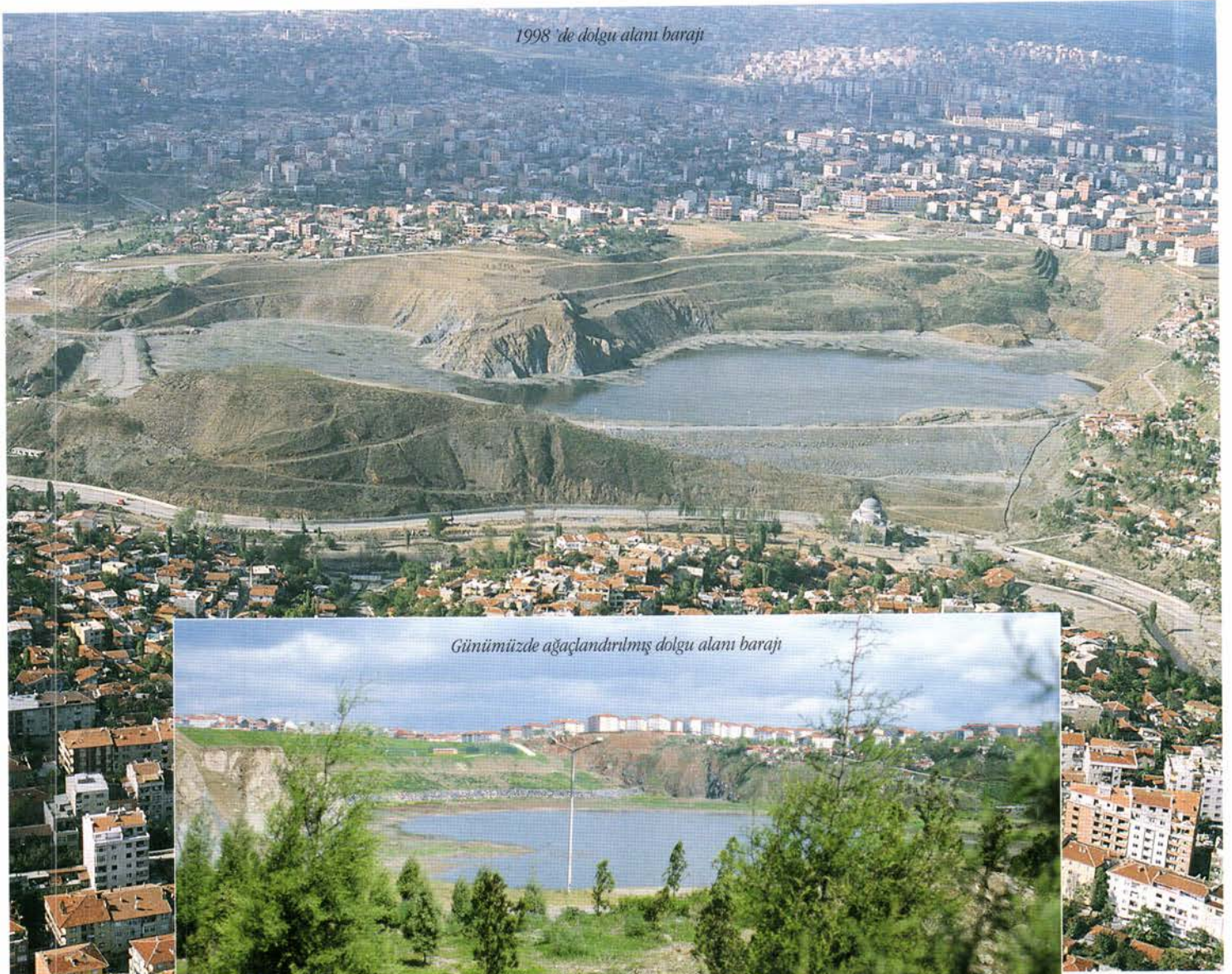
Tarama yapılırken gemiler üzerindeki pompalar yardımı ile çıkartılan çamur, hava ile temas ettirilmeden, çamur boru hattına iletilirdi. Toplam 4 adet boru hattı çalıştırıldı ve toplam 4.000 m³/saatlik taşıma kapasitesine ulaşıldı. Bu kapasite bir saatte 400 adet kamyonun Haliç kenarındaki yollardan geçişine eşittir. Çamurun büyük çoğunluğu Haliç'e 7 km uzaklıktaki taş ocaklarında depolandı ve depo alanlarında koku önleyici klorlama ve kireçleme yapıldı. Bu çalışma ile Haliç'te yaklaşık 4.5 km uzunlukta ve yaklaşık 200 m genişlikte kalan alanda ortalama 5 m derinlikte, yaklaşık 5 milyon m³ çamur taranmış oldu.

Nihai Dolgu Alanı Barajlarından Yeşil Alanlara

Tarama sahasına yaklaşık 9 km mesafede bulunan ve eskiden taş ocakları olarak kullanılan arazi üzerine, Haliç çamurunun depolanması gayesiyle iki adet baraj inşa edildi. Bu barajların inşasında toplam 850.000 m³ kaya, kil ve filtre dolgu malzemesi kullanıldı. Çamurun depolanmasından sonra 180.000 m² olan bu dolgu alanın üzeri örtülüp ağaçlandırıldı.

Her iki baraj sahası da, taş ocağı olarak yıllardan beri işletilmekte olduğundan, barajlarda kaya malzemesi bulunması kolaylıkla sağlanmıştır. Barajın geçirimsiz çekirdeğini oluşturacak kil Kemberburgaz'dan getirilmiştir.

*Çiçeği altın yaldız, suyu telli pulludur;
Ay ve güneş ezelden iki İstanbulludur.
Denizle toprak onda ermiş visale
Ve kavuşmuş rüyalar, onda, onda misale.
İstanbul canım benim; vatanım da vatanım...
İstanbul, İstanbul...*

Necip Fazıl Kısakürek

HALIÇ'E BALIKLAR GERİ GELDİ

*R*ehabilitasyon sonucu

Sa'dabad, Eyüp projeleri ve İSKİ'nin yürüttüğü kolektör çalışmalarının da tamamlanmasıyla Haliç tertemiz oldu. Artık Haliç'i Pierre Loti'nin tarihi balkonundan seyretmenin hazzı doyumsuzlaştı. Tarihi adacıkların da estetiğe uygun olarak dizaynı tamamlandığında Haliç ve Sa'dabad tekrar tarihi bir mekan ve yeşili bol bir gezinti alanı olacaktır.

Haliç'te Suyun Dansı

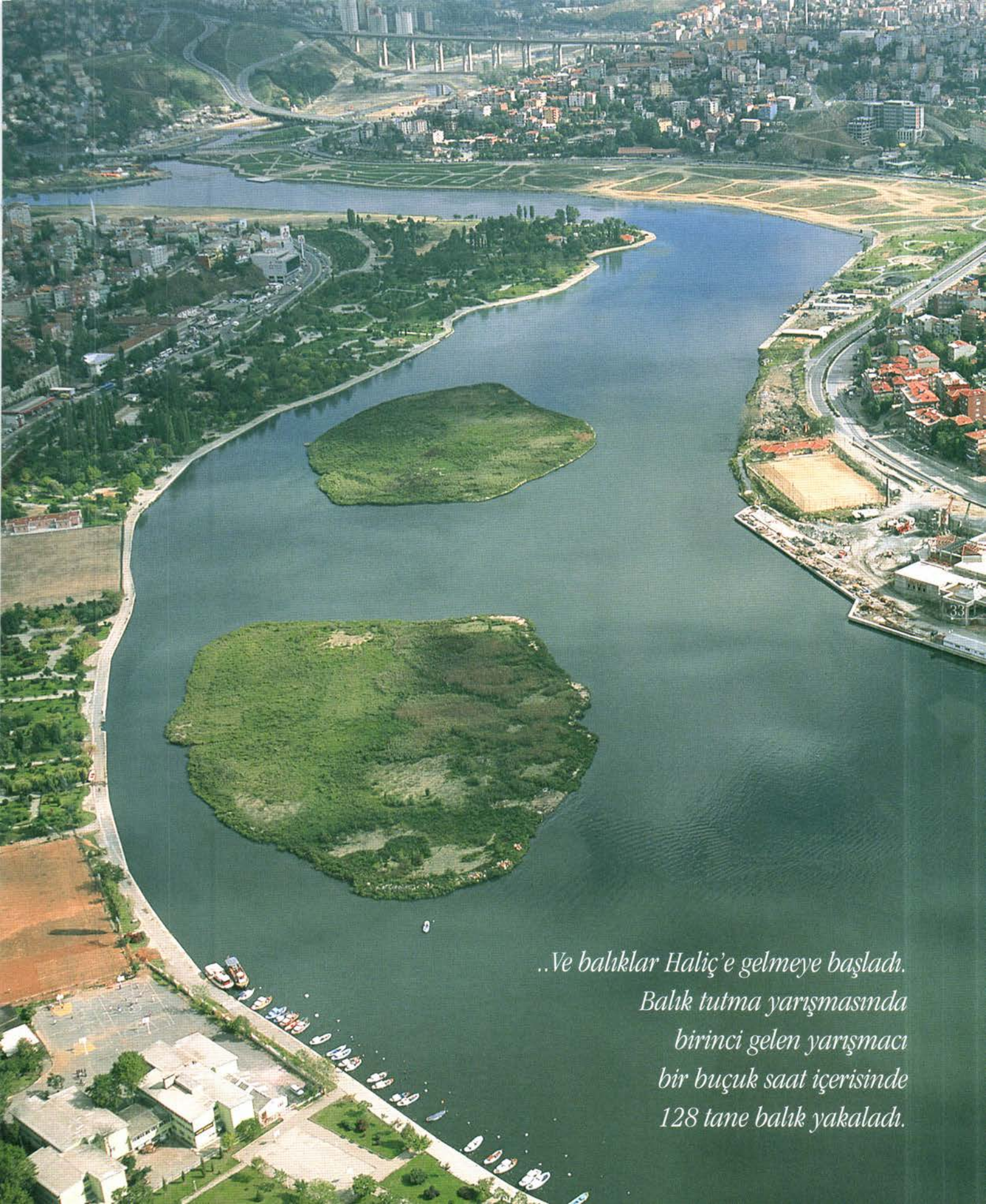
Istanbul Ticaret Odasının yanında kurulan fışkiye sistemi havalandırma, su ve ışık gösterimini amaçlıyor. Ayrıca çevresinde inşa edilmekte olan Türkiye'nin en büyük kültür merkezi olacak Sötlüce Kültür Merkezi ve tarihi Feshane ile Haliç eski ihtişamına kavuşuyor.

Adacıklar Haliç'e Ayrı Bir Zenginlik Katacak

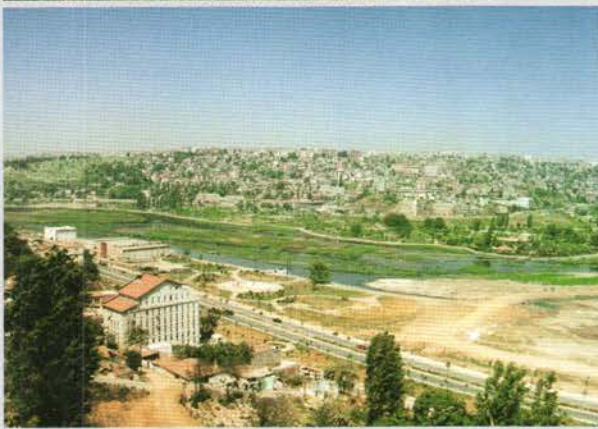
Haliç'te yer alan 2 tarihi adacığın peyzaj düzenlemesi yapılıyor.

..Ve balıklar Haliç'e gelmeye başladı.
Balık tutma yarışmasında
birinci gelen yarışmacı
bir buçuk saat içerisinde
128 tane balık yakaladı.

1997 yılında Haliç

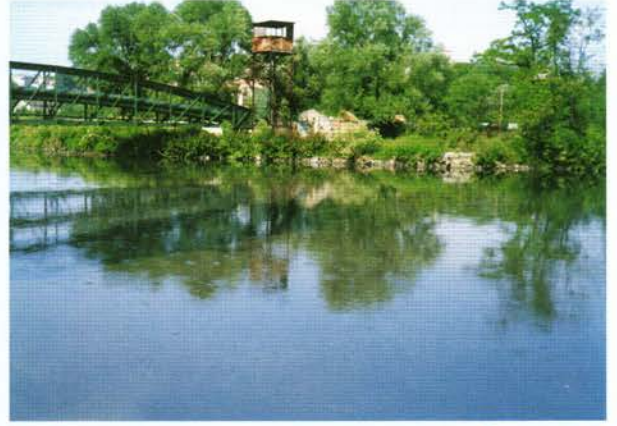
Günümüzde Haliç

1997 yılında Haliç

Günümüzde Haliç

HALIÇ MÜJDESİ VE İSKİ

Bu proje ile birlikte çevre problemlerini çözmek için de halen devam etmekte olan, trilyonlarla ifade edilen dev hamlelere imza atıyoruz. Ardı ardına uygulanan bu projelerin bizim için birer görev olmasının yanı sıra, getirdiği başarılar da İSKİ için bir onurdur.

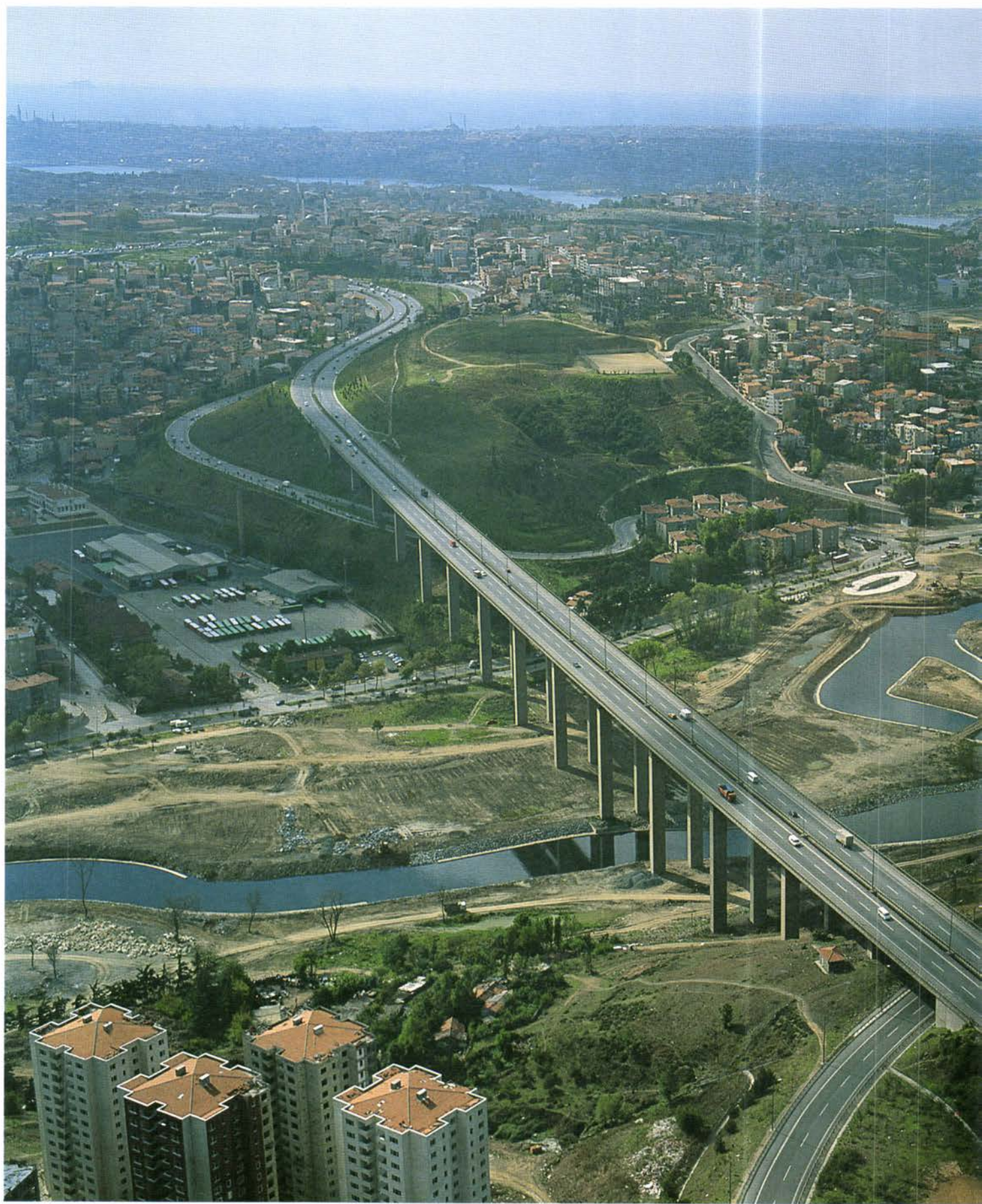

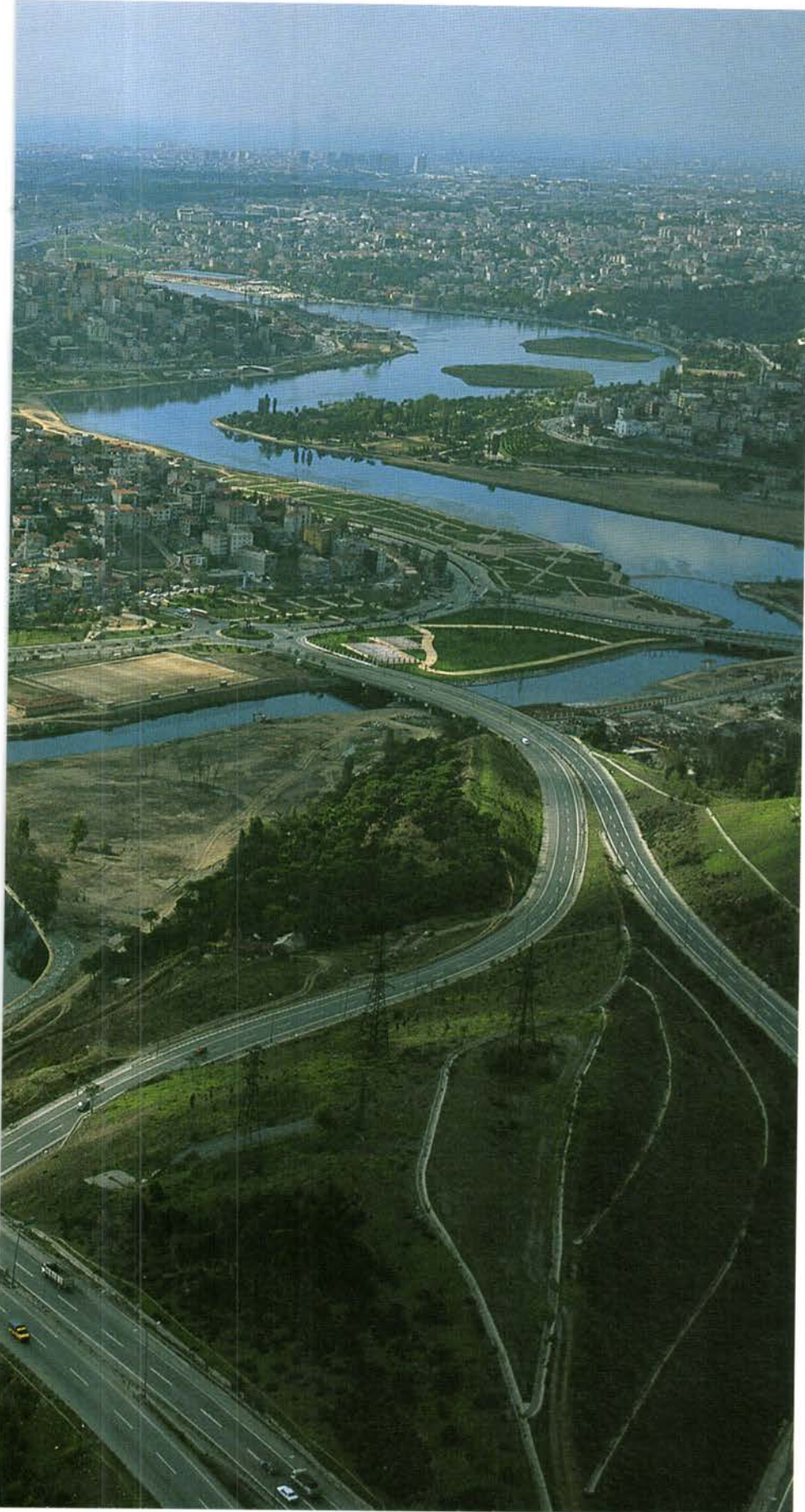
İSKİ Hıdırellez Şenlikleri balık tutma yarışması (06.05.2000)

Türkiye genelinden İstanbul'a göç eden insanlarla nüfusu her geçen gün artan güzel şehrimiz, 2000'li yıllarda dünya nüfusunun toplanacağı 20 büyük yerleşim merkezinden biri olmaya adaydır. Bu inançla İSKİ olarak İstanbullulara dünya standartlarına uygun kalitede, temizlikte su verme hedefine ulaştık. Bununla birlikte çevre ile ilgili problemleri çözmek için de halen devam etmekte olan, trilyonlarla ifade edilen dev hamlelere imza atıyoruz. Ardı ardına uygulanan bu projelerin bizim için birer görev olmasının yanı sıra, getirdiği başarılar da İSKİ için bir onurdur.

İSKİ, Haliç'e doğrudan akan atıksuların toplanarak atıksu tasfiye tesislerine iletilmesini sağladı. Bu amaçla Kuzey Haliç Atıksu Kollektörleri ve Tünelleri tamamlandı. 23 Mart 1997 günü Baltalimanı Atıksu Arıtma Tesisine işletmeye alınmak suretiyle bu tesisler ile kara hattı ve deniz deşarj hatları da devreye alındı. Bu tesisin işletmeye alınmasından sonra Kuzey Haliç'e ve İstanbul Boğazının batısından denize akan bütün atıksular arıtma tesisine yönlendirildi. Örneğin Kasımpaşa İskelesi yanından Haliç'e, Kabataş, Dolmabahçe, Beşiktaş, Ortaköy gibi yerlerden doğrudan Boğaza akan atıksular arıtma tesisine tünellerle bağlandı. Böylece bu sahiller kurtarıldı. Bu iyileşme sonucunda üni-versitelerimizle yapılan Marmara Denizi, İstanbul Boğazı ve Haliç'te su kalitesi izleme çalışmaları esnasında deniz suyu kalitesinin hissedilir derecede iyileştiği müşahade edildi.

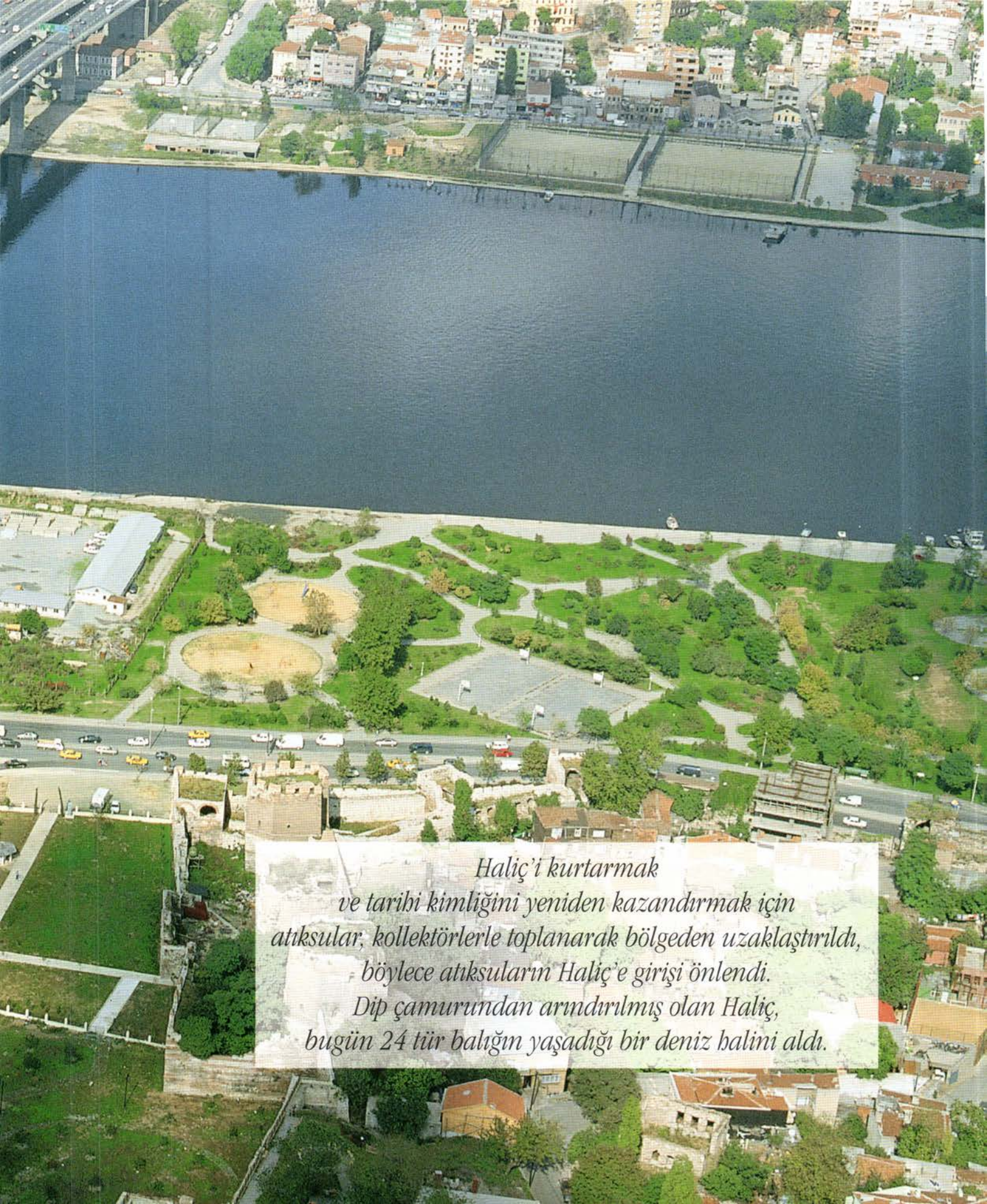

Güney Haliç Projesi çerçevesinde Kağıthane Sağ Sahil Kollektörü, Alibey Deresi Sağ ve Sol Sahil Kollektörleri tamamlandı ve bunlar Silahtarağa Atıksu Terfi Merkezine bağlandı. Küçükköy Deresini ve Haliç'i kirletmekten kurtaracak Küçükköy Tüneli de açıldı. Bütün bu tesisler söz verildiği gibi 31 Aralık 1997 günü tamamlandı. Ancak pompalar işletilmeye başlandığında daha önce inşa edilmiş olan Eyüp Tüneli, Ayvansaray Kollektörleri ve Haliç Tünelinin rüsubat ve çamurla tıkanmış olduğu belirlendi. Hummalı bir çalışma ile yabancıların "Bir yıldan önce temizlenemez" dedikleri bu tüneller 100 günde çalışır hale getirildi. Artık bu bölgelerin atıksuları Haliç'e değil, kollektörler ve tüneller vasıtasıyla Yenikapı Atıksu Arıtma Tesisine iletilmektedir. ISKI'nin kararlılığı Haliç'in kısa sürede temizliğine, duruluğuna kavuşmasına imkan tanıdı. Muazzam Haliç Çevre Projesi gibi büyük bir projeyi yürürlüğe koymak, aksaklıkları engellemek için çalışmalar safhalara ayrıldı.

Bu safhalarda önce etüt ve projelendirme, tarama ve çamur uzaklaştırma işlemleri yapıldı. Ardından atıksu kuşaklama kollektörleri ve tesislerinin inşası gerçekleşti. Son safhada ise, çevre düzenlemesi ile birlikte bölgenin turizm, kültür, sanat ve rekreasyon vadisi olarak tanzimi yapılacak.

Haliç'te 24 çeşit balık (İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsünün araştırması-Nisan 2001)

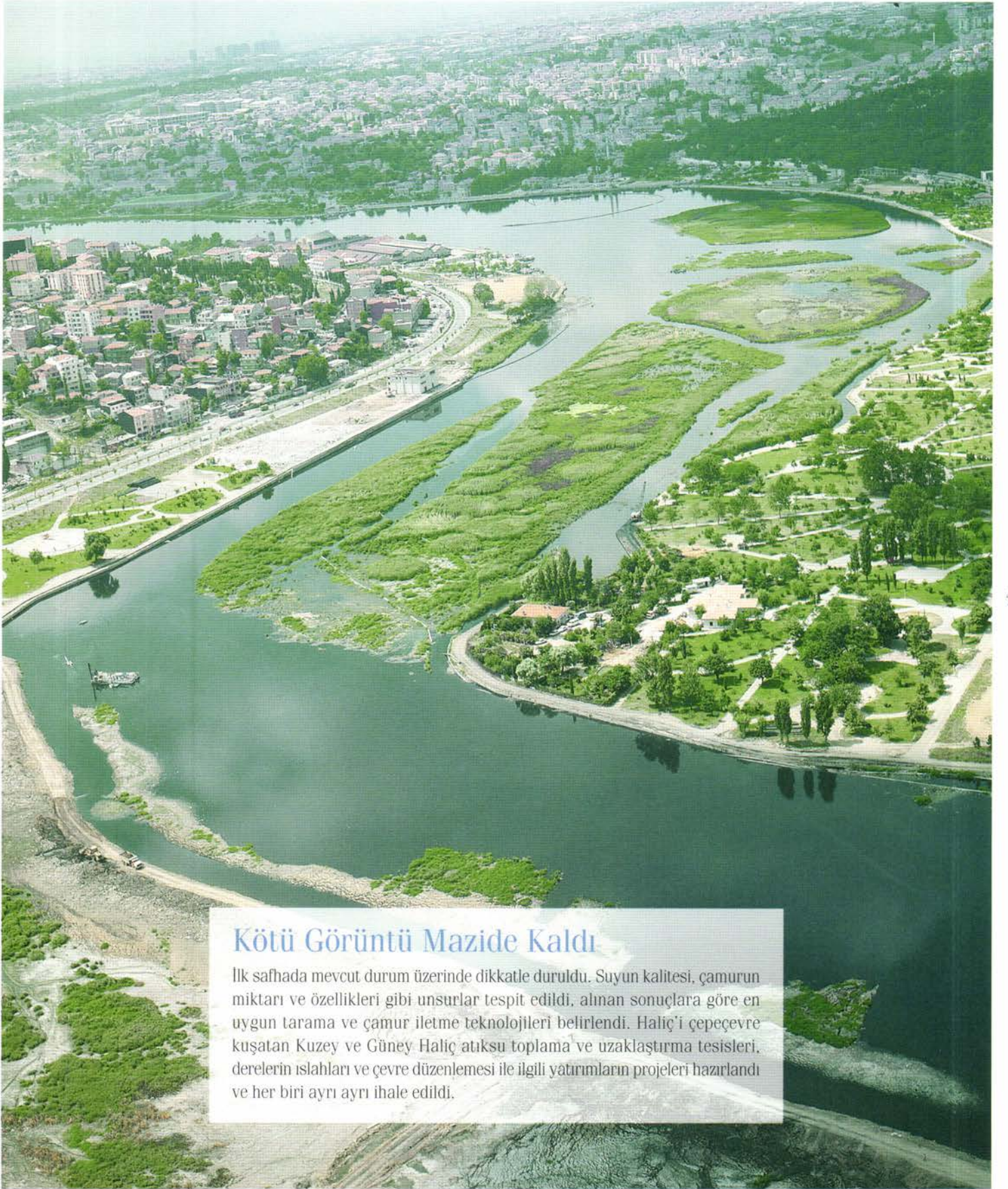

*Haliç'i kurtarmak
ve tarihi kimliğini yeniden kazandırmak için
atıksular, kollektörlerle toplanarak bölgeden uzaklaştırıldı,
böylece atıksuların Haliç'e girişi önlendi.
Dip çamurundan arındırılmış olan Haliç,
bugün 24 tür balığın yaşadığı bir deniz halini aldı.*

BİR RÜYA GERÇEKLEŞİYOR

*H*aliç pis kokusundan, kötü görüntüsünden uzaklaştırıldı. Mevcut çamur taranarak proje kapsamında inşa edilen çamur barajlarına taşındı. Haliç özlediği günlerine geri dönecek ve İstanbulluları ağırlamanın keyfine varacak.

Kötü Görüntü Mazide Kaldı

İlk safhada mevcut durum üzerinde dikkatle duruldu. Suyun kalitesi, çamurun miktarı ve özellikleri gibi unsurlar tespit edildi, alınan sonuçlara göre en uygun tarama ve çamur ileme teknolojileri belirlendi. Haliç'i çepeçevre kuşatan Kuzey ve Güney Haliç atıksu toplama ve uzaklaştırma tesisleri, derelerin ıslahları ve çevre düzenlemesi ile ilgili yatırımların projeleri hazırlandı ve her biri ayrı ayrı ihale edildi.

Haliç Projesinin En Önemli İki Halkası

1- Kuzey Haliç Projesi

Haliç'in kuzeyinden derelerle veya doğrudan Haliç'e girmesinin önlenmesi için, atıksu kanal, kollektör, tünel, arıtma tesisi ve deniz deşarj tesislerinin yapılması, yani Kuzey Haliç Çevre Koruma projesinin devreye alınması gerekiyordu. Bu tesisler tamamlanarak 23 Mart 1997 tarihinde hizmete alındı.

Kuzey Haliç Projesinin ISKİ'ye maliyeti 2000 yılı rayiçleriyle 118 trilyon TL'dir.

2- Güney Haliç Projesi

Haliç'in güneyinden derelerle veya doğrudan Haliç'i ve Marmara denizini kirleten atıksuların toplanarak Yenikapı Arıtma Tesislerine iletilmesi gerekiyordu. Bu maksatla Eyüp, Haliç ve Fatih Tünelleri, Yenikapı Arıtma ve Ahırkapı Deniz Deşarj Tesisleri geçmişte yapılmıştı. Ancak terfi merkezleri kollektör ve ana toplayıcı kanallar, dere ıslahları yapılmadığından Yenikapı Arıtma Tesisi %8 kapasite ile çalışmaktaydı. Nihayet 1995 yılı ve sonrasında yapılan hızlı yatırımlarla Güney Haliç Projesi tamamlandı.

Bu projenin ISKİ'ye maliyeti 2000 yılı rayiçleriyle 92 trilyon TL'dir.

KUZAY VE GÜNEY HALIÇ PROJESİ SAFHALARI

1. Zeytinburnu Atıksu Kollektörleri ve Terfi Merkezi

Güney Haliç Projesinin önemli bir halkası olan ve Zeytinburnu, Bakırköy, Güngören, Esenler, Bağcılar, Bahçelievler ilçelerinin kıyidan denize akan atıksuları, Yenikapı Arıtma Tesisine bağlandı. Tesisler 1995 yılında hizmete alındı.

Yenikapı Atıksu Arıtma Tesis

Bakırköy, Güngören Esenler, Bayrampaşa, Küçükköy, Gaziosmanpaşa, Eyüp, Alibeyköy, Zeytinburnu, Fatih, Eminönü gibi Haliç'in güneyinde ve batısında kalan 10 bin hektarlık alanda yaşayan İstanbulluların atıksularının arıtılacağı tesis olup, 1988 yılında hizmete alındı.

Ahırkapı Deniz Deşarjı

Yenikapı Atıksu Arıtma Tesisinde mekanik olarak temizlenen atıksular, karadaki boru hattıyla iletilerek Ahırkapı açıklarında Boğazın takriben 60 m derinliğinde dip akıntısına verilmektedir. 1987 yılında hizmete alındı.

Vatan Caddesi Atıksu Ve

Yağmursuyu Kollektörü

Vatan Caddesinde 300 - 800 mm çaplarında 2.486 m Atıksu, 2.200 - 2.600 mm çaplarında 2.091 m yağmursuyu kanalı ve bir şaft yapıldı.

Bu yatırım ile Fatih'in Vatan Caddesi civarı alt seviyelerindeki kesimleri sel suları altında kalmaktan kurtuldu. Nitekim 9-10 Temmuz 1995 tarihinde gerçekleşen aşırı yağışlarda, daha evvel az bir yağışta su baskısına uğrayan bu mahallelerde hiçbir su baskını hadisesine rastlanmadı.

Tesis malzeme dahil 2000 yılı fiyatlarıyla tutarı 3.6 trilyon TL olan bu kollektörler 19 Temmuz 1995'te hizmete açıldı.

2. Alibey Deresi Kollektörleri ve Silahtarğa Atıksu Terfi Merkezi

Alibey Deresinin sağ ve sol sahilindeki bütün atıksular kollektörlerle toplanarak Silahtarğa Atıksu Terfi Merkezine iletildikten sonra, buradan terfi sistemi ile Eyüp Tüneline ulaştırılıyor. Buradan Yenikapı Arıtma Tesisinde ön tasfiyeden geçilerek Ahırkapı'dan Marmara Denizine deşarj ediliyor. Bu terfi merkezinin inşasına 1995 yılında başlandı. Toplam 9.759 m (ø 600 mm -ø2200 mm) kollektör döşendi. Tesisler 1998 yılından beri hizmet veriyor.

3. Kağıthane Sağ Sahil Kollektörleri

Kağıthane Deresine akan atıksular, sağ sahildeki bu kollektörler ile toplanıp Silahtarğa Atıksu Terfi Merkezi vasıtası ile Yenikapı Ön Tasfiye Tesisine iletilir. Böylece Haliç'in kirlenmesi önlenir. 1996 yılı içinde inşasına başlayan Kağıthane Sağ Sahil Kollektörü (ø 800 mm-ø 1200 mm-6285 m) 1998 yılında tamamlanarak hizmete alındı.

İŞARETLER	Atıksu Kanalizasyon Sistemleri	Atıksu Kanalizasyon Sistemleri	Atıksu Kanalizasyon Sistemleri	Atıksu Kanalizasyon Sistemleri
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi
Yeni Tünel İsmi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi	Atıksu Kanalizasyon Sistemi

Güney Haliç Kollektör, Tünel ve Deniz Deşarjı Tesisleri

Adı	Çap (mm)	Uzunluk (m)
Kağıthane Sağ Sahil Kollektörü	800-1.200	6.256
Alibeyköy Sol Sahil Kollektörü	400-1.400	4.225
Alibeyköy Sağ Sahil Kollektörü	1.200-1.400	3.865
Alibeyköy Kollektörü (Fıl Köprüsü)	2.200	740
Gaziosmanpaşa Kollektörü	1.800	2.176
Küçükköy Tüneli	2.200	157
Güney Haliç Bağlantı Kollektörü	1.800-2.200	966
Eyüp Atıksu Kanalları	300-500	33.385
Eyüp Tüneli	2.200	1.860
Ayvansaray Kollektörü	2.200	1.336
Haliç Tüneli	2.600	2.652
Fatih Tüneli	2.800	2.645
Zeytinburnu Kollektörü	2.600	5.470
Sarayburnu Kollektörü	1.200	2.800
Sarayburnu Deşarjı Boru Hattı	2.000	2x2.330
Ahırkapı Deniz Deşarjı	1.600	2x1.180

Güney Haliç Projesi

4. Eyüp Atıksu Kanal İnşaatı

Eyüp İlçesinde bulunan gayri fenni veya eksik kalmış atıksu kanalları, 1996 yılında başlatılan inşaatla tamamlanarak Güney Haliç Kollektörlerine bağlandı. İnşaat bünyesinde toplam 33.385 m kanal şebekesi döşenerek hizmete alındı.

5. Küçükköy Kollektörleri

Alibey Deresi Kollektörleri inşaatı kapsamında 1.825 m uzunluğunda 600 - 1.800 mm çaplarında kollektör inşa edildi. Ayrıca buraya su alma yapısı yapılarak Haliç'e atıksuların girmesine mani olundu.

6. Kağıthane Sol Sahil Kollektörleri

Atıl olarak duran mevcut yaklaşık 3.100 m uzunluğunda, 1.600 - 2.000 mm çaplarındaki atıksu mecraları tamir edilip ve temizlenerek Kuzey Haliç Kollektörlerine bağlandı. Ayrıca değişik çaplarda toplam 2.650 m kollektör döşendi.

7. Kuzey Haliç Kollektör ve Tünelleri

Atıksular, Kağıthane'den başlayarak, açık kazı kollektör, Sötlüce'den itibaren tüneller ile Beşiktaş'a kadar iletilmektedir. Uzunluğu 8.834 m olan kollektör ve tünellerin çapları 2.600 mm ile 3.200 mm arasındadır. (Kasımpaşa Tüneli $\varnothing$ 2.600 - $\varnothing$ 3.200 mm, Donanma Tüneli $\varnothing$ 3.200 mm, Fındıklı Tüneli $\varnothing$ 3.200 mm) Daha önceden tamamlanmış olan söz konusu tüneller, 1997 yılında hizmete alındı.

8. Kabataş - Baltalimanı Tünelleri

Kuzey Haliç Projesinin ikinci kısmını teşkil eden Kabataş Baltalimanı Tünelleri 1996 yılında tamamlandı. Beşiktaş Akaretlerden Baltalimanına kadar uzanarak Boğaziçi'nin batı yakasını kısmen kuşaklayan bu kollektörler, tamamen tünellerden oluşuyor. İş kapsamında 3.200 mm-3.600 mm çaplarında 8.800 m uzunluğunda tünel, 250 m uzunluğunda bransman tüneli, 6 adet tünel giriş yapısı, 1 adet savak yapısı ile deşarj yapıları tamamlandı. Kabataş Baltalimanı Tünelleri 1997 yılından beri hizmet veriyor.

9. Baltalimanı Atıksu Tasfiye Tesisi

Kuzey Haliç Projesi ile toplanan atıksular, çapları 2.200-3.600 mm arasında değişen açık kazı ve tünel ile Baltalimanına taşınarak ön arıtmadan geçiriliyor ve 2.200 mm. çapındaki deşarj hatları ile Boğazın 70 m derinliğine veriliyor. Gelecekte genişletilecek şekilde projelendirilmiş olan tesis, 200.000 m² alana kurulacak ve birinci kademede ortalama 625.000 m³/gün (1.500.000'a eşdeğer nüfus), ikinci kademede ise ortalama 1.250.000 m³/gün (3.000.000'a eşdeğer nüfus) debisindeki evsel atıksuları ön arıtmaya tabi tutabilecek kapasitede planlandı. Ayrıca şehir nüfусundaki artışı karşılamak üzere ileriki yıllarda kurulması düşünülen üçüncü kademe tesisler, proje dahilinde bulunuyor. Arıtma tesisi, inşaatının 1997 yılında tamamlanmasıyla hizmete alındı.

10. Baltalimanı Kara Deşarj Hattı ve Dere Islahı

İnşası Baltalimanı Arıtma Tesisi ile Deniz Deşarjının irtibatını sağlamak maksadıyla planlandı. 1.100 m uzunluğunda, 200 mm çapında boruların döşenmesi ve dere ıslahını tamamı 1997 yılı içerisinde tamamlandı.

11. Baltalimanı Difüzörlerinin Kapak Açma İşi

Ön arıtmadan geçirilerek deniz deşarjına uygun hale getirilen atıksuları, kara deşarj hattından 1.727 mm dış çaplı her biri 350 m uzunluğunda olan 2 adet çelik boru ile İstanbul Boğazının 70 m derinliğine deşarj etmek amacıyla inşa edildi. Tamamlanan deniz deşarjının üzerinde bulunan 20 adet kapağın açılışı yapıldı ve tesis hizmete alındı.

12. Baltalimanı Tasfiye Tesisi

36 kw'lık Enerji Nakil Hattı

Baltalimanı Tasfiye Tesisine enerji temin etmek maksadıyla lüzumlu olan yaklaşık 3 km elektrik kablosu temin edildi ve enerji nakil hattı döşendi.

13. Nato ve Botaş Boru Hattı Deplasesi

Arıtma tesisi ve deşarj hattı güzergahı üzerinde bulunan her biri 1.650 m uzunluğunda olan 16 inçlik Botaş Boru Hattı ve 6 inçlik Nato Boru Hattı, bedeli İSKİ tarafından karşılanarak deplase edildi.

ISKİ Hidrellez Şenlikleri (06.05.2000)

14. Kuzey Haliç Tali Kollektörleri

Tophaneden Baltalimanına kadar sahilden doğrudan İstanbul Boğazı'na akmakta olan Kuzey Haliç Havzasındaki atıksuların çevreye zarar vermeden uzaklaştırılması gayesi ile planlanan kollektörlerin inşasına ihalesi yapıldıktan sonra 1996 yılında başlandı. 300 - 2.000 mm çaplarında toplam 11.007 metre kollektör döşendi. Ve 1.800 mm çapında 431 metre tünel inşa edilerek hizmete alındı.

15. Unkapanı-Ayvansaray Atıksu Kollektörleri

Unkapanı - Ayvansaray arası Haliç sahil kesiminde 1.000 - 1.400 çaplarında, 1.500 m uzunluğunda kollektör inşaatı tamamlandı. Böylece Haliç'e 11 yerden atıksu girişi önlenerek, kirlenmeye mani olundu.

16. Cendere Atıksu Terfi Merkezi

5 Mayıs 2000 tarihinde işletmeye alınan merkez, Kemberburgaz, Ayazağa Sol Sahil, Kağıthane Göktürk beldelerinin atıksularını terfi ederek Baltalimanı Arıtma Tesisine intikal ettiriyor.

17. Eminönü - Unkapanı Atıksu Kollektörleri

1999 yılında ihale edilerek yer teslimi yapılan bu iş kapsamında 1.500 m atıksu kollektörü döşenecektir. İnşaati devam etmekte olan, 1.400 mm çapındaki bu atıksu kollektörü, bölgenin tarihi özelliklerine zarar vermemek ve trafiğin akışını engellenmemek için kazısız inşa teknolojileri kullanılarak inşa ediliyor.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Prof. Dr. Adem Baştürk ile İSKİ Genel Müdürü Prof. Dr. Veysel Eroğlu, Haliç incelemeleri esnasında...

18. Alibeyköy Sağ Ve Sol Sahil Kollektörleri Ve Silahtarağa Atıksu Terfi Merkezi

Alibey ve Kağıthane Derelerine akan atıksular sağ ve sol sahil kollektörler vasıtasıyla toplanarak Güney Haliç Kollektörlerine bağlandı. Böylece Alibey ve Kağıthane Derelerine atıksu girişi önlenmiş oldu.

İŞARETLER	Akıllı Kararlılaşma Süreçleri			
	Model 1 (H1) ile Model 2 (H2) arasındaki Farklar	Model 1 (H1) ile Model 3 (H3) arasındaki Farklar	Model 2 (H2) ile Model 3 (H3) arasındaki Farklar	Parametreler
Ölçütlerin Etkisi				$\beta_1, \beta_2, \beta_3$
Akıllı Kararlılaşma Etkisi				$\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3$
Kararlılaşma Etkisi				$\delta_1, \delta_2, \delta_3$
Kararlılaşma Etkisi				$\epsilon_1, \epsilon_2, \epsilon_3$
Ölçütlerin Etkisi				$\beta_1, \beta_2, \beta_3$
Akıllı Kararlılaşma Etkisi				$\gamma_1, \gamma_2, \gamma_3$

Kuzey Haliç Kollektör, Tünel ve Deniz Deşarjı Tesisleri		
Adı	Çap (mm)	Uzunluk (m)
Kağıthane Sol Sahil Koll.	1.800-2.000	3.351
Sütlüce Kollektörü	2.200	3.430
Kasımpaşa Tüneli	2.600-3.200	2.153
Donanma Tüneli	3.200	804
Fındıklı Tüneli	3.200	2.503
Beşiktaş Tüneli	3.200	2.132
Arnavutköy Tüneli	3.200	3.498
Baltalimanı Tüneli	3.600	2.310
Tarabya Tüneli	2.000	8.369
Baltalimanı Kara Deşarj Hattı	2.200	1.635
Baltalimanı Deniz Deşarj Hattı	1.727	2x350

Bu çalışmaların yanı sıra İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 1998 yılından itibaren Kağıthane ve Alibey Deresi havzasında kurulu olan tesislerin Haliç'e olan etkilerinin belirlenmesi ve sanayi atığının kontrol altına alınması maksadıyla denetlemeler yapmaya başladı. Bu kapsamda Kağıthane havzasında 72 adet, Alibeyköy havzasında ise 45 adet tesis denetlendi. Dereler vasıtasıyla Haliç'in kirlenmesine sebep olan tesisler hakkında Çevre Kanununun ilgili hükümlerince kanuni işlemler uygulandı. Bu denetimler halen devam ediyor ve havza sürekli kontrol altında tutuluyor. Haliç kenarında bulunan tesislerin, dereler vasıtasıyla Haliç'i kirlenmelerinin kanuni uygulamalarla önlenmesi kapsamında gerekli çalışmalar tamamlandı. Haliç çevresinde bulunan sanayi tesisleri ile görüşmeler yapıp mutabakata varıldı. 5 Mayıs 2000 tarihi itibarıyla bütün tesisler kontrol altına alınmış bulunuyor.

Alibey ve Kağıthane Deresi güzergahında olan mermercilerin özellikle dere yatağına yakın yerde biriktirme havuzları kurdukları ve atıklarını bu kısımlarda biriktirdikleri tespit edildi.

Dere yataklarının söz konusu tesislerin katı atıkları ile çeşitli dönemlerde doldurulmuş olduğunun tespitinden hareketle, söz konusu tesisler kontrol altına alındı.

Taşkızak Tersanesi ve Valide Sultan Köprüsü, Boğazdan geçen üst yüzeydeki Karadeniz suyunun Haliç'e girmesini engellemekteydi. Taşkızak Tersanesi kaldırıldı. Valide Sultan Köprüsü ise 130 metre olarak kısmen açıldı. Valide Sultan Köprüsü'nün durumu ile ilgili Yıldız Teknik Üniversitesi'nin yaptığı çalışma sonuçlandı. Valide Sultan Köprüsü, su akışını engellemeyecek duruma getirilecek.

İstanbul Boğazı ve Haliç'teki kirliliğin mevcut durumunun ve değişiminin belirlenmesi gayesiyle İSKİ, İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsü ve İTÜ Çevre Mühendisliği Bölümü tarafından başlatılan kirlilik izleme çalışmaları, 5 yıla yakın bir süredir devam etmekte. Bu çalışmalar kapsamında Haliç içerisinde yapılan biyolojik oksijen ihtiyacı ve fekal koliform ölçümleri zamana ve yere göre değişmekle beraber, deniz suyunun kalitesinde iyileşme olduğunu gösteriyor. Eski Galata Köprüsü ve Eyüp-Sütlüce arasında biyolojik oksijen ihtiyacı ve fekal koliform değerlerinin, Haliç'in diğer bölgelerine göre daha yüksek olmasına rağmen, Haliç'in tamamında 1999 yılındaki biyolojik oksijen ihtiyacı ve fekal koliform ölçüm değerleri 1998 yılına oranla daha düşüktür. Ayrıca deniz suyunun ışık geçirgenliğindeki artış ve hidrojen sülfür kokusunun 1999 yılında sadece iç kısımlarda hissedilmesi, yapılan ıslah çalışmaları neticesindeki kısmi iyileşmesinin açık bir göstergesi olarak karşımıza çıkıyor.

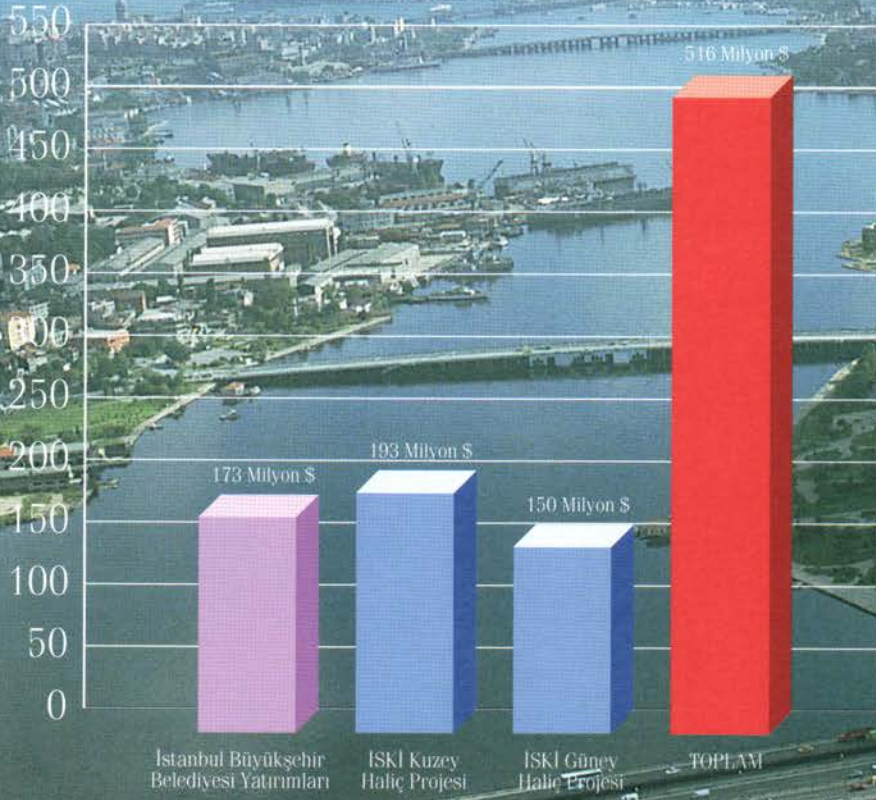
İSKİ'nin yeni yaptığı Kazandere ve Pabuçdere Barajları'nın da devreye alınmasıyla İstanbul'da artan fazla suyun Alibey Barajının bakımı esnasında Haliç'e verilmesi suretiyle Haliç suyunun yenilenmesine 2 Mayıs 2000 tarihi itibarıyla başlandı. Alibey Barajından savaklanan sular, bir süre Alibey Deresi vasıtasıyla Haliç'e akıtıldı. 2000 yılında Alibey Deresi İSKİ tarafından ıslah edilip, derenin iki yakasında bulunan Belediyeye ve Hazineye ait alanlar ağaçlandırıldı.

Karadeniz suyu artık Sütlüce önündeki adalara kadar ulaşıyor. Haliç'in çok az bir bölgesi hariç, su içindeki oksijen yeterli seviyede. Artık ortam, anaerobik olmaktan çıkarak aerobik ortama dönüştü. Bundan sonra Haliç suyu kendini daha hızlı yenileyecek.

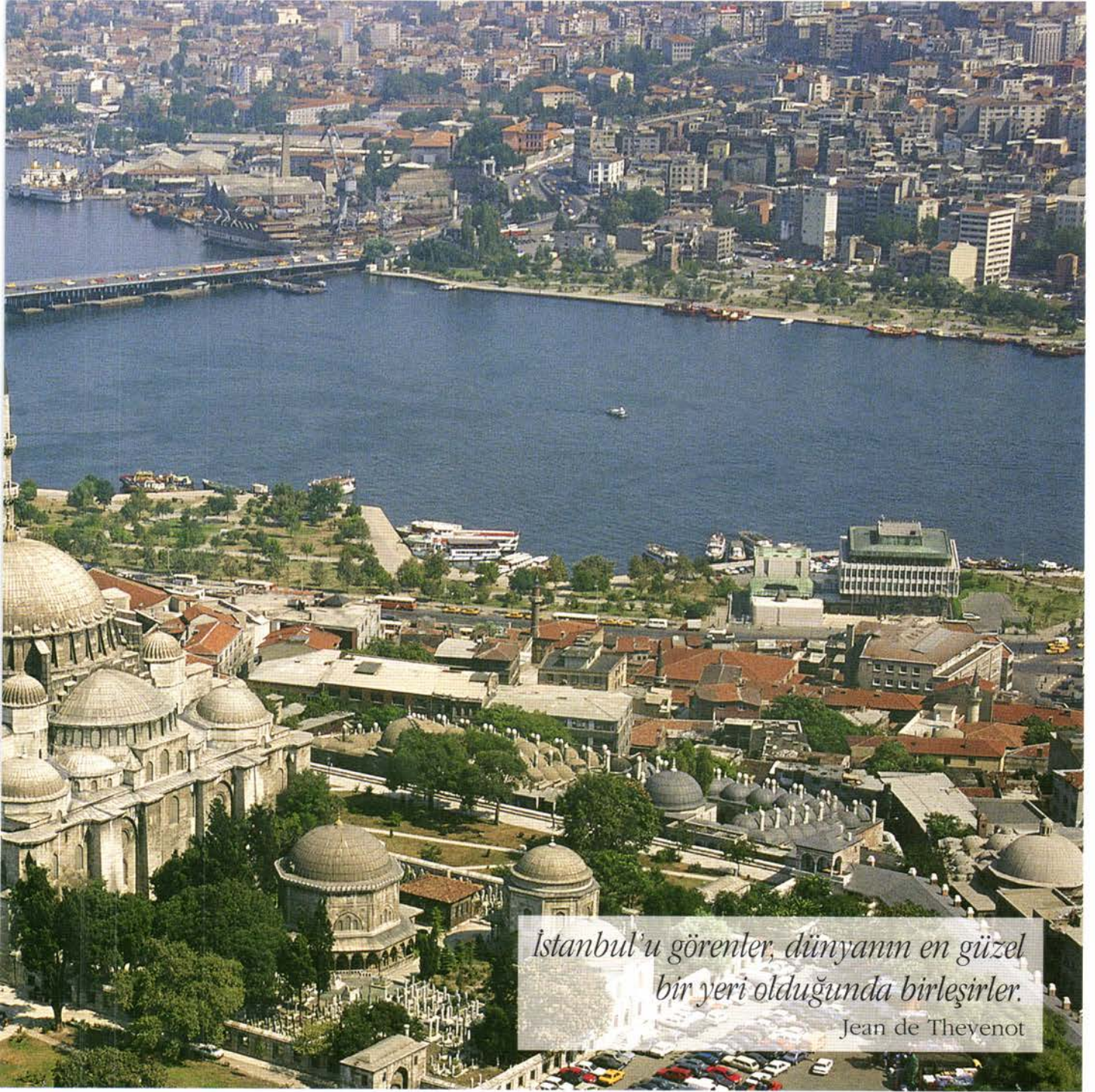
Haliç, Boğazdan geçen balıkların uğrak yeri olmaya başladı. İstanbul Üniversitesi Deniz Bilimleri ve İşletmeciliği Enstitüsünün yaptığı araştırmalarda Haliç'te toplam 24 türe ait yumurta veya lavra örnekleri. Bu çeşitliliğin her sene daha da artmasıyla Haliç'in mavi sularında yaşayan canlılar, özledikleri Haliç'e kavuşuyorlar.

Dünyanın En Büyük Çevre Projesi

Dünyanın en büyük çevre projesi olan Haliç Projesi kapsamında İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İSKİ bugüne kadar yaklaşık 520 milyon dolar yaptığı yatırım yapmış bulunuyor.

*İstanbul'u görenler, dünyanın en güzel
bir yeri olduğunda birleşirler.*

Jean de Theyenot

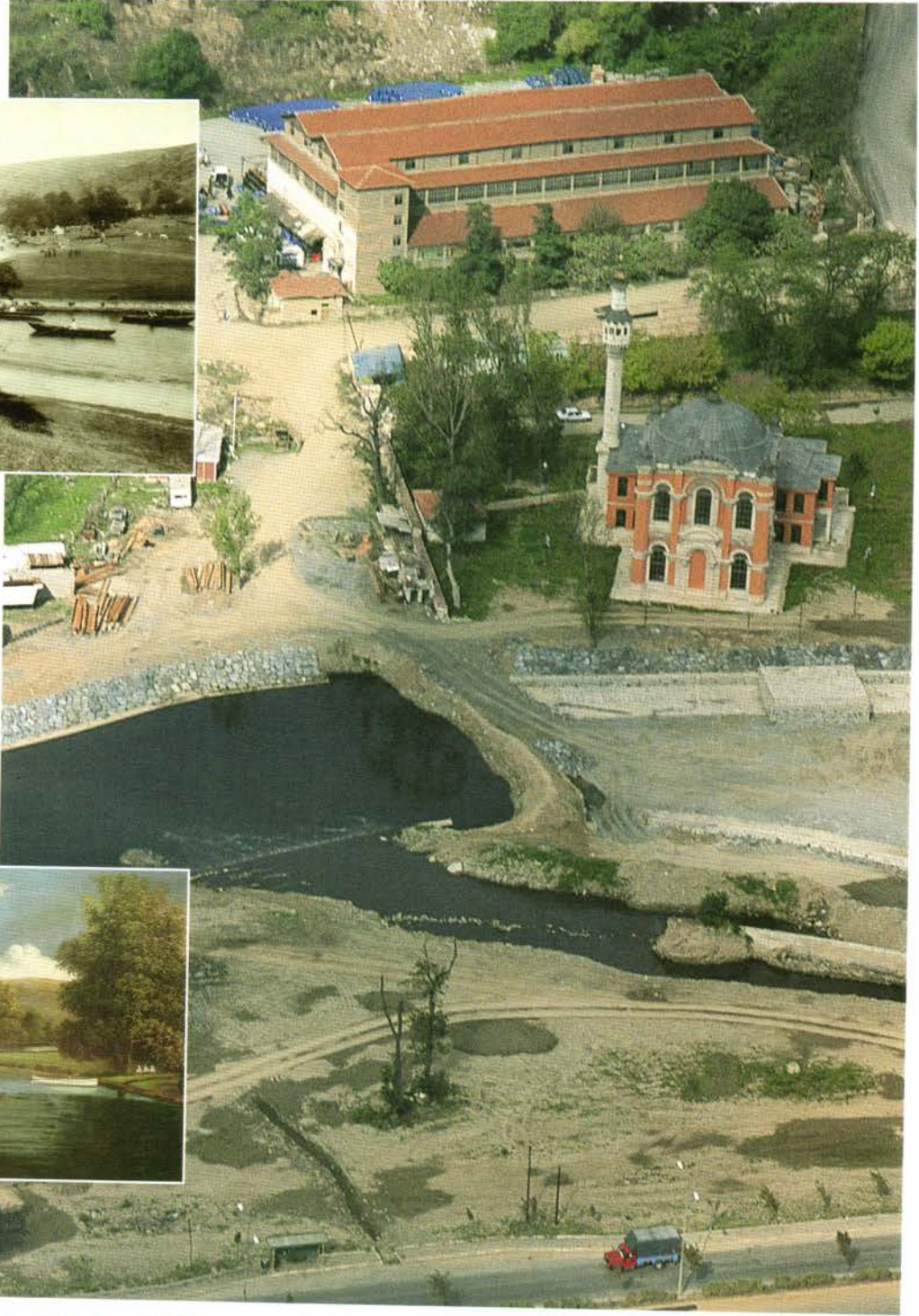
HALIÇ VE ÇEVRE

*K*uzeyinden ve güneyinden derelerle veya doğrudan akan atıksuların önlenmesi için, atıksu kanal, kollektör, tünel, arıtma tesisi ve deniz deşarj tesislerinin yapılmasıyla Haliç'in siyah rengi, maviye dönüştü.

19. Yüzyılda Sa'dabad

19. Yüzyılda Sa'dabad

Sa'dabad Hayat Buluyor

Kağıthane'de Fatih Sultan Mehmed zamanında kağıt imalathaneleri yaptırıldı. Kanuni Sultan Süleyman'ın avlanmak için gelmesi sebebiyle buralara Hassa Bahçeleri inşa edildi.

Özellikle Kurtuluş Savaşı yıllarında büyük zarar gören ve günümüze kadar ancak bu haliyle bizlere miras kalan Sa'dabad yeniden canlandırılarak İstanbul halkına bir mesire alanı olarak kazandırılacak. Yerli ve yabancı turistlerin gezip görebileceği tarihî dokuların bulunduğu ve şiirlere konu olmuş Hassa Bahçeleri eski günlerdeki güzelliğine kavuşacak. Bütün bunlar yaklaşık 900.000 m²'lik alana tarihi mirasımızı sergilemek amacıyla yapılacak çalışmalar şunlardır:

III. Ahmed Sadabadı
ve Su Köşkları

III. Ahmed Dönemi
Çağlayan Kasrı
(Kasrı Cenar)

- 1.055 m²'lik İmrahor Köşkları
- 400 m²'lik Çadır Köşkü
- 825 m²'lik Sadabad Sarayı
- 400 m²'lik Çağlayan Sarayı
- 350 m²'lik Midilli Ahır.
- 1.875 m²'lik tarihi Kağıthane Deresinin yeniden tanzimi
- 1.000 m²'lik Cetvel-i Sim'in yeniden tanzimi
- Cetvel-i Sim'de 2 adet Su ve Çağlayan Köşkları
- 11.000 m²'lik Kuşulu Göl
- 2500 m²'lik Sahra Çadırı
- Muhtelif yerlerde çok amaçlı çocuk oyun grupları
- Tarihi fayton yolları ve fayton parkları
- Muhtelif yerlerde çok amaçlı çocuk oyun piknik alanları
- 3 adet tarihi Fil Köprüleri
- 1 adet kayak çekek yerleri
- 2 adet kayak yanaşabilecek iskele
- 22.000 adet çok amaçlı bitkilerin ve ağaçların dikimi
- Cirit oyun sahaları

Bir Milyon Metrekarelik

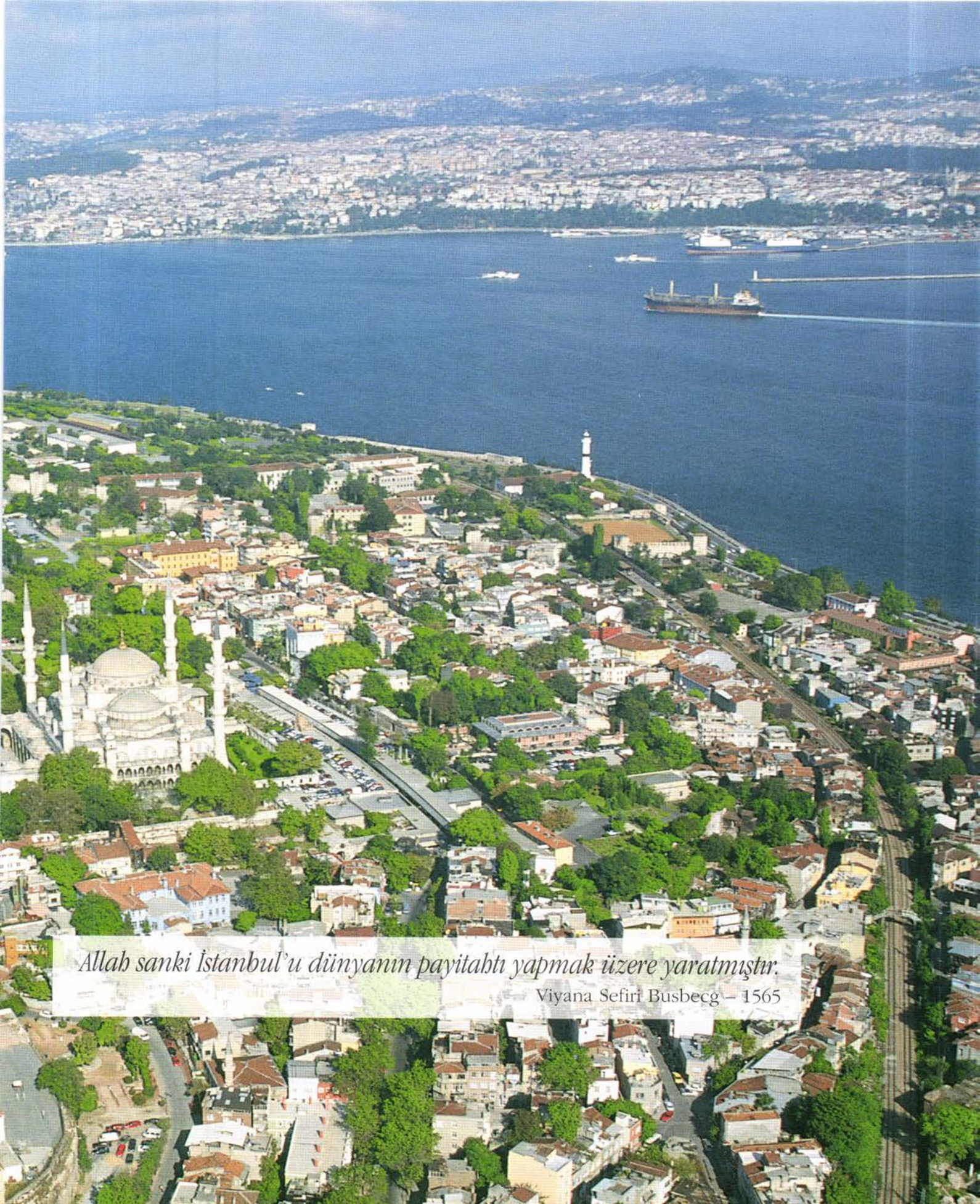
Mesire Alanı Ve Haliç Kıyı Dolguları

Küçükköy Mesirelik Alanı ile Alibey Deresinin iki yakasında Eyüp Sultan Mesire Alanı projeleri yürütülüyor. Bu alanlarda takriben 1 milyon m²'lik muazzam bir yeşil alan, İstanbulluların nefes almalarına imkan sağlayacak.

Söz konusu bölgede daha önce Haliç'te taranan çamurların bir kısmı Haliç kıyısında depolanmıştı. 5 milyon Dolara mal olan proje kapsamında depolanan alanın 50.000 m²'lik kısmında çevre düzenleme çalışmaları, kıyı setinde dolgu çalışmaları, gemilerin yanaşabileceği bir adet iskelenin yapılması, yürüyüş yollarının tanzimi, dinlenme yerlerinin tanzimi, çevre aydınlatmaları ile çevreyi sulama tesisleri yapıldı.

Allah sanki İstanbul'u diinyanın payitahtı yapmak üzere yaratmıştır.

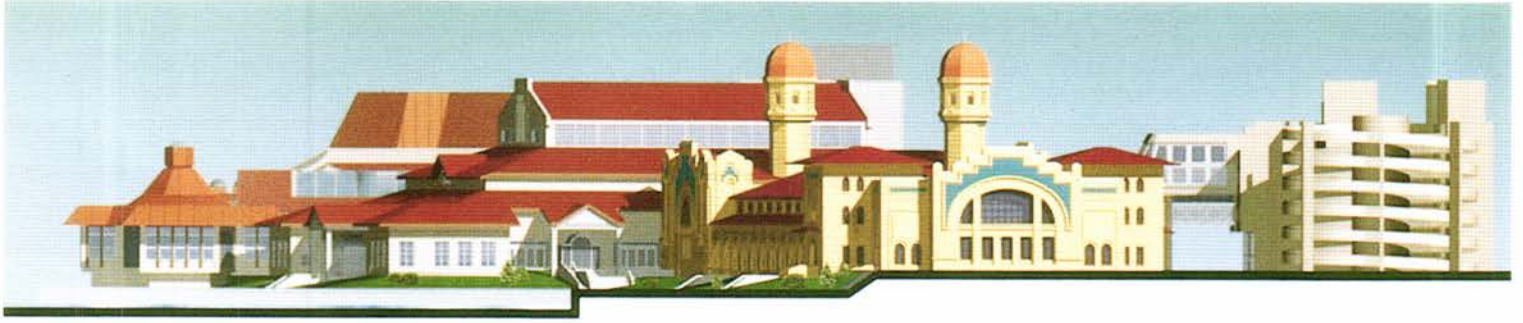
Viyana Sefiri Busbecg – 1565

KÜLTÜR VE SANAT VADİSİ HALIÇ

Ş

*eshane, Sütluce Mezbaha Binaları
ve Silahtarağa Elektrik Santrali geçmişte
Haliç'i en çok kirleten binalardı. Ancak bu
yerler,hazırlanan projelerin hayata geçi-
rilmesi ile uluslararası kültür, sanat, kongre,
küçük fuar, sergi, müze ve görüntü sanatları
merkezi olacaktır.*

Türkiye'nin En Büyük Kongre Ve Kültür Kompleksi: Sütlüce Kültür Merkezi

Haliç'in Eyüp Sultan Külliyesi karşısında yer alan Cemil Topuzlu'nun ikinci şehreminliği dönemine rastlayan 1920'de Ahmet Burhanettin, Osman Fikri, Marko Logos tarafından projelendirilerek temeli atılan ve 1923'te hizmete açılan Sütlüce Mezbahası ve eklentilerinin yenileme ve yeniden kurma yöntemleriyle restorasyonu gerçekleştirilmek üzere ilk defa 1989 yılında projelendirildi. 9 yıl sonra yeniden güncelleştirilerek gerekli revizyonlar yapıldı.

Sütlüce Mezbaha Binaları, Feshane ve Silahtarğa Elektrik Santrali Haliç'i en çok kirleten binalardı. Ancak verilecek en uygun işlevler sayesinde artık bundan böyle Haliç'i kurtaran binalar arasında yer alacak. Bu binaları ihya etmek gayesiyle hazırlanan projenin hayata geçirilmesi ile uluslararası, kültür, sanat, kongre, küçük fuar, sergi, müze ve görüntü sanatları faaliyetlerinin gerçekleşmesine imkan sağlanabilecektir.

Bu girişimlerle köhnemeye yüz tutan Altın Boynuz'un 21. yüzyıla girerken yeni kimliğine kavuşturulması doğrultusunda önemli bir adım atılmış olacak.

Söz konusu iş kapsamında özetle:

- 3.195 kişi kapasiteli konser ve kongre salonu,
- 1.289 kişi kapasiteli tiyatro salonu,
- 1.061 kişi kapasiteli 3 adet sinema salonu,
- 4.240 m² giriş ve sergi salonları,
- 5.200 m² açık hava tiyatrosu,
- 6.275 m² sergi ve toplantı salonu,
- 520 + 215 + 304 + 298 kişi kapasiteli 4 adet lokanta,
- 540 + 422 araçlık 2 adet otopark binası,
- Deniz otobüslerinin yanaşabileceği şekilde rıhtım inşaatı,
- 10.000 m²'lik gezi ve dinlenme yerleri, söz konusu tesis binasının tarihi dokusuna sadık kalınarak yaklaşık 46.000 m²'lik alan üzerine inşa ediliyor.

S  tl  ce Kültür Merkezi, dünya standartlarına uygun bir şekilde, ileri teknoloji ile te  hiz edilmektedir. Konser, kongre, sinema, tiyatro, sergi ve toplantı salonları, açık hava salonu, katlı otopark binaları, gezi ve seyir alanları, araç alt geçit ve rıhtım inşaatlarından oluşan bu kompleksin hizmete sunulması için İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından 60 milyon dolar harcanacak.

Feshane Tarihî ve Kültürel Kimliğine Kavuştı

Haliç bölgesinde atıl durumda ve sular içerisinde bulunan Feshane'nin yeniden tarihi ve kültürel kimliğine kavuşturulması amacıyla 6.5 milyon Dolar harcanarak restorasyon ve çevre düzenleme çalışmaları, binanın gerekli olan su yalıtım işleri, muhtelif sergilerin yapılması için sergi salonları, muhtelif çocuk oyun grup alanları yapıldı.

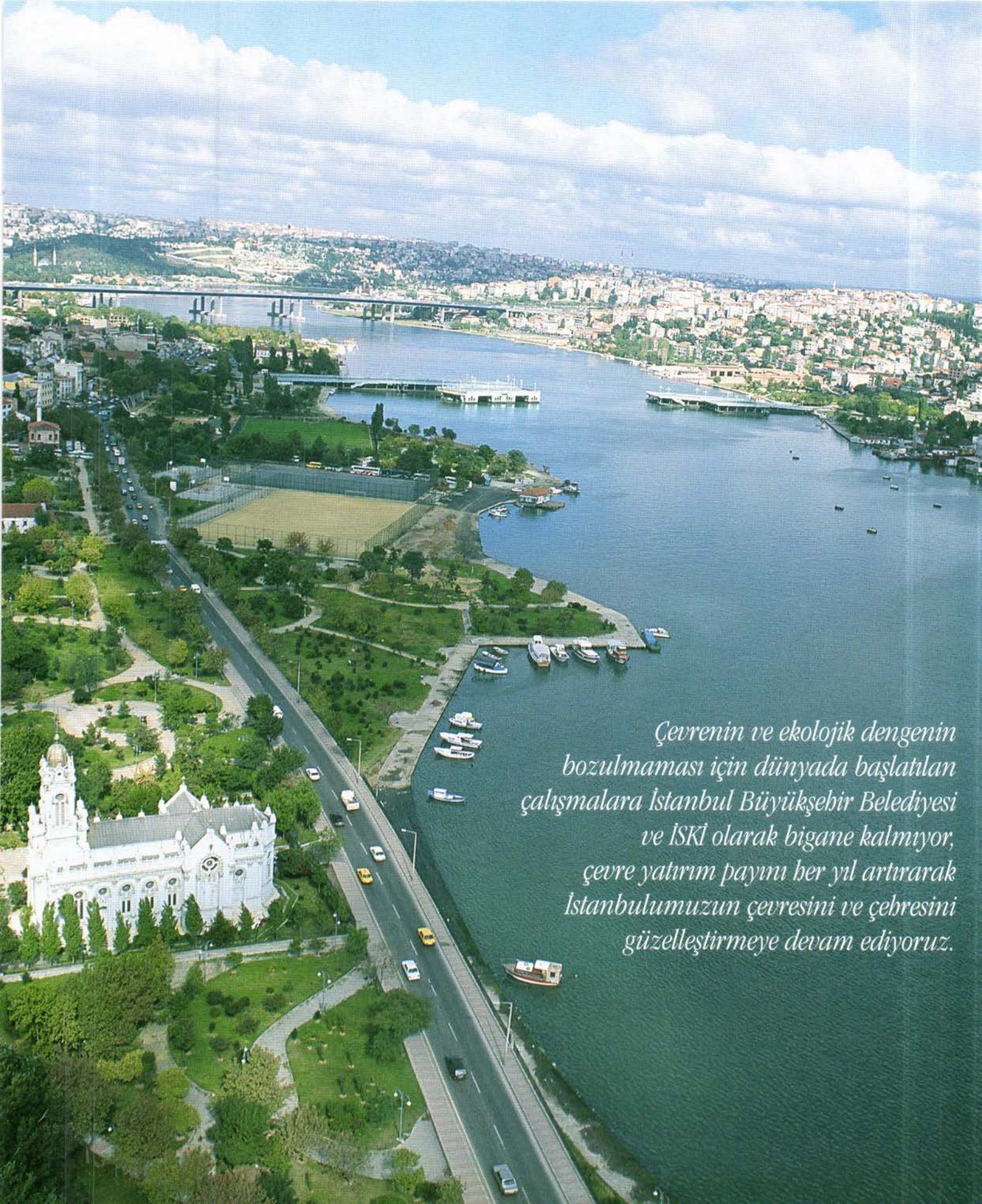

Kültür, Dinlenme, Konaklama ve Seyir Alanları Pierre Loti Bölgesinde Buluştu

Pierre Loti bölgesinde bulunan mezarlıkların yeniden düzenlenmesi, içerisindeki çevre yollarının yeniden tanzimi, mezarlık duvarlarının granit kaplama olarak yapılması, mezarlık giriş kapılarının yeniden imali, mezarlık alanları içerisindeki tarihî mezarların bakım ve onarımlarının yapılması ve Mezarlık Müdürlüğüne 1 adet hizmet binası inşası işleri bu kapsamda 1 milyon 250 bin dolar harcanarak yapıldı.

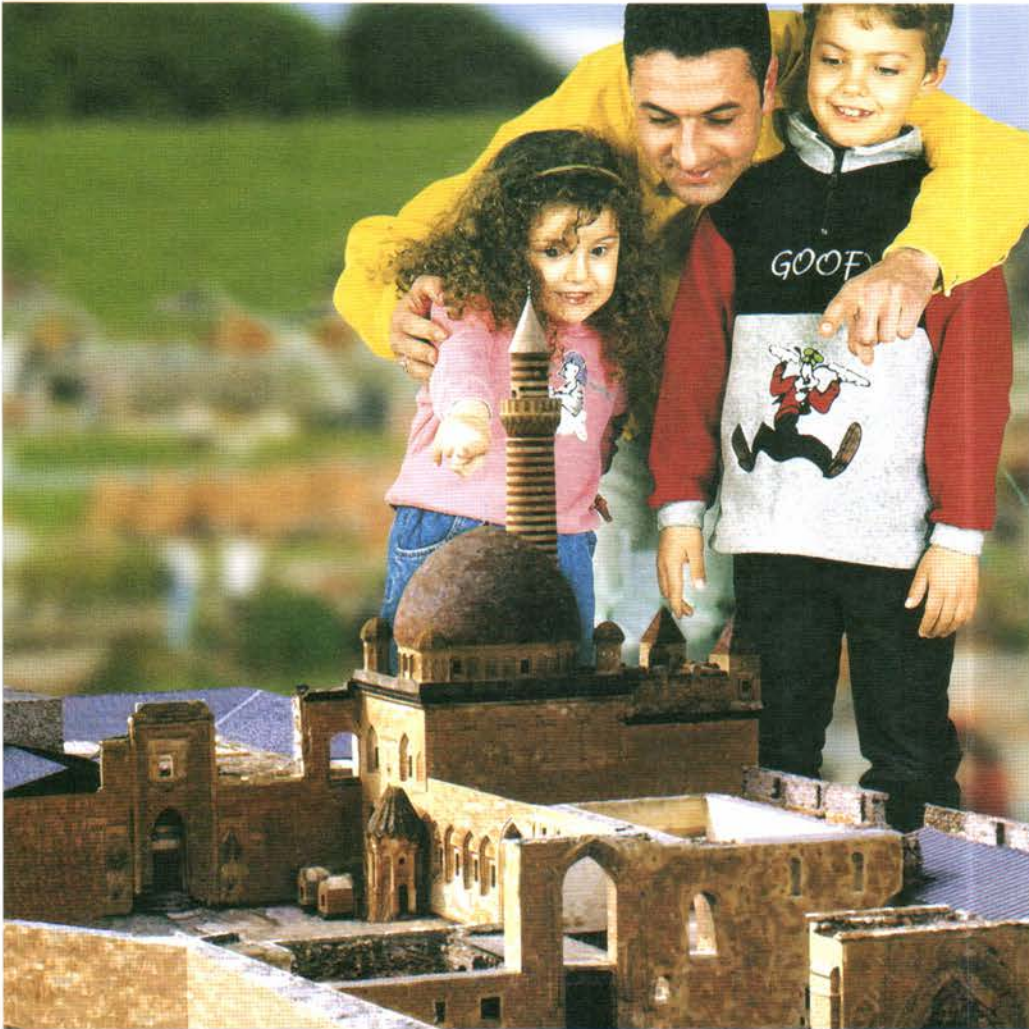

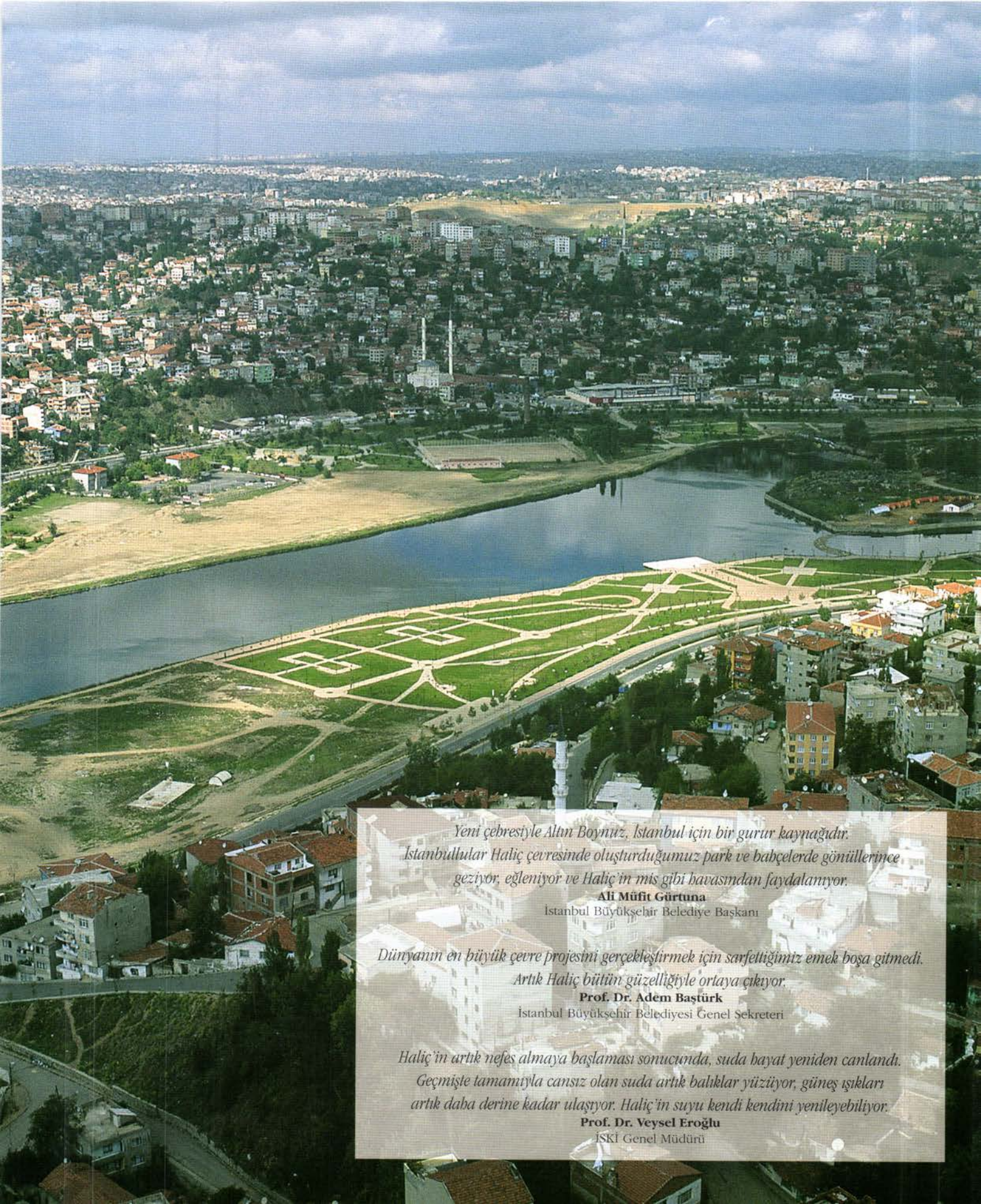
Çevrenin ve ekolojik dengenin bozulmaması için dünyada başlatılan çalışmalara İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İSKİ olarak bigane kalmıyor, çevre yatırım payını her yıl artırarak İstanbulumuzun çevresini ve çehresini güzelleştirmeye devam ediyoruz.

Büyük Ülkenin Küçük Bir Modeli

Haliç kıyısında düzenleme çalışmaları ile birlikte dünya standartlarına uygun ve kalitede örnek bir maket şehir oluşturulacak. Türkiye'nin dörtbir köşesinden seçilmiş 100'ü aşkın yapı küçülüyor ve Haliç'te muhteşem bir mini Türkiye Parkı doğuyor. Türkiye Minyatür Maket Şehrinin 20 milyon Dolar'a mal olacağı tahmin ediliyor.

*Yeni çebrestyle Altın Boynuz, İstanbul için bir gurur kaynağıdır.
İstanbullular Haliç çevresinde oluşturduğumuz park ve bahçelerde göntüllerince
geziyor, eğleniyor ve Haliç'in mis gibi havasından faydalaniyor.*

Ali Müfit Görtuna

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Dünyanın en büyük çevre projesini gerçekleştirmek için sarfettiğimiz emek boşa gitmedi.

Artık Haliç bütün güzelliğiyle ortaya çıkıyor.

Prof. Dr. Adem Baştürk

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri

Haliç'in artık nefes almaya başlaması sonucunda, suda hayat yeniden canlandı.

*Geçmişte tamamıyla cansız olan suda artık balıklar yüziyor, güneş ışıkları
artık daha derine kadar ulaşıyor. Haliç'in suyu kendi kendini yenileyebiliyor.*

Prof. Dr. Veysel Eroğlu

İSKİ Genel Müdürü

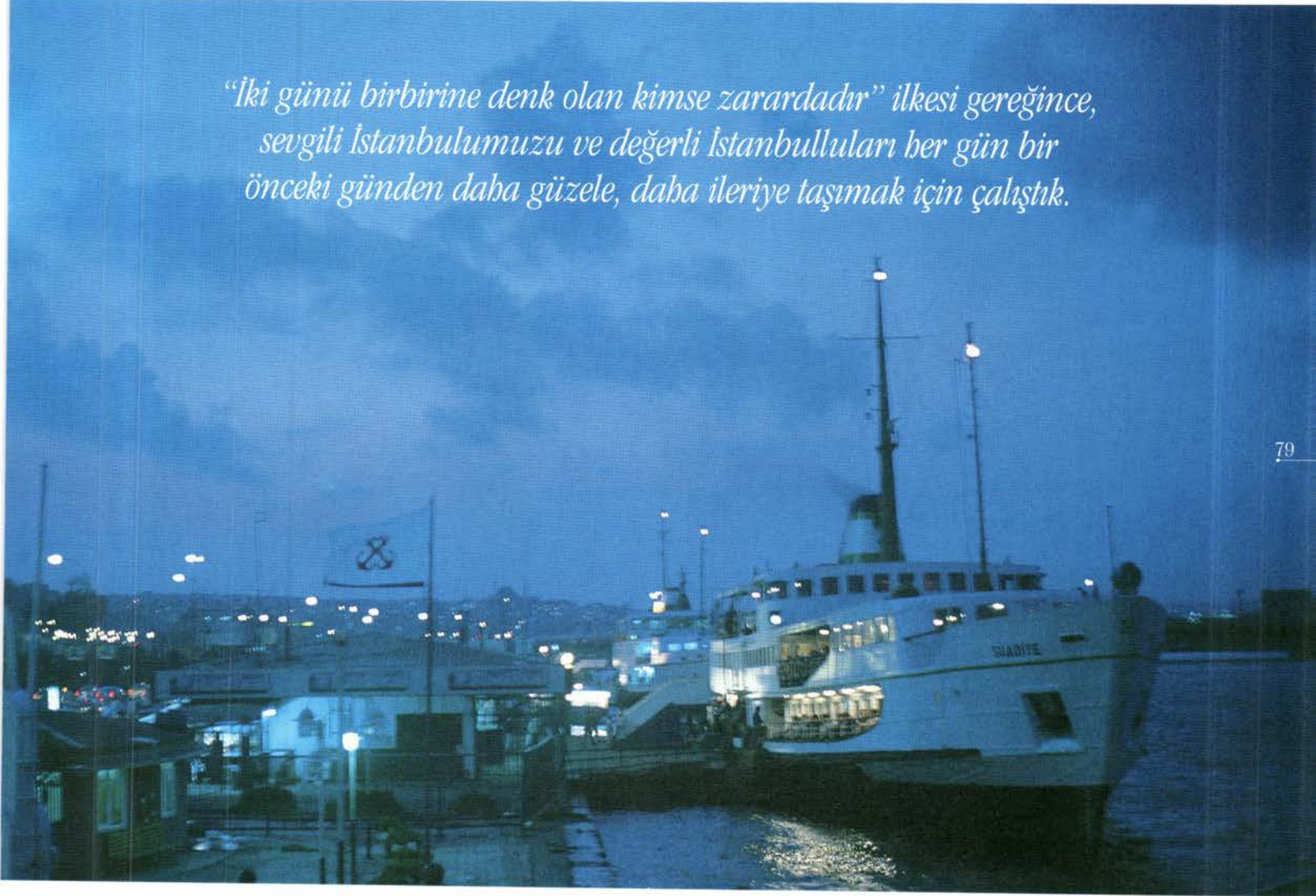

Oxford - Cambridge - Boğaziçi Üniversiteleri Haliç kürek yarışı

Oxford - Cambridge - Boğaziçi Üniversiteleri Haliç kürek yarışında Sayın Ali Müfit Gürtuna birincilere ödüllü verirken

*“İki günü birbirine denk olan kimse zarardadır” ilkesi gereğince,
sevgili İstanbulumuzu ve değerli İstanbulluları her gün bir
önceki günden daha güzele, daha ileriye taşımak için çalıştık.*

Sadabad Camii

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ
İ S K İ
İSTANBUL SU VE KANALİZASYON İDARESİ

Yapım
Teleskop

Baskı ve Cilt
Mega Basım

